

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΤΡΙΔΗΣ
ΚΩΣΤΑΣ ΖΟΥΓΡΗΣ

ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

1500 τραγούδια
από το 1910 έως σήμερα

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΣ

Αθήνα 2004

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η προσπάθειά μας να καταγράψουμε μέσα από αυτό το βιβλίο ένα μέρος του ελληνικού τραγουδιού, είναι απλά η περιγραφή μιας διαδρομής που και για τους δύο μας έχει μια χρονική διάρκεια που ξεπερνά κατά μερικά χρόνια τον μισό αιώνα ζωής.

Μια από τις σημαντικότερες στιγμές της ζωής μας ήταν, όταν ο ένας από τους δύο μεγαλύτερους συνθέτες αυτής της χώρας μάς έδωσε την ευκαιρία, το 1975, να δημιουργήσουμε και να παρουσιάσουμε στο Πρώτο Πρόγραμμα την εκπομπή «Από τις 4 στις 5». Ήταν και εξακολουθεί να είναι ένα βήμα παρουσίας και σχολιασμού του ξένου τραγουδιού. Ο Μάνος Χατζιδάκις, σε μια δύσκολη εποχή που ερχόταν μετά τη Δικτατορία, πριν αποσυρθεί στο Τρίτο, υπερασπίστηκε αυτή τη ζώνη, γιατί ίσως δε σκέφτηκε ποτέ ότι το ελληνικό τραγούδι είχε τίποτα να φοβηθεί από ένα πρόγραμμα που αφορούσε τη διεθνή μουσική.

Όμως, εμείς γεννηθήκαμε και μεγαλώσαμε στην Ελλάδα και οι γονείς μας ποτέ δεν μας μίλησαν για τον Glenn Miller ή τον Bing Crosby, αλλά για τον Αττίκ και τον Χαιρόπουλο, που ήταν για εκείνους, τα ινδάλματά τους.

Όλα αυτά τα χρόνια και οι δυο μας ζήσαμε από κοντά τους ελληνικούς ήχους, μεγαλώνοντας σε συνοικίες και το κέντρο της μεγαλύτερης πόλης της χώρας μας, μιας χώρας που είναι από τις λίγες στον κόσμο που ακόμα και σήμερα η τοπική μουσική είναι σε πλεονεκτική θέση, σε σχέση με τα διεθνή ακούσματα. Μιας χώρας που, τουλάχιστον για τον περασμένο αιώνα, είναι από τις λίγες στην Ευρώπη με τόσο ενδιαφέρουσα δική της μουσική.

Η προσπάθεια αυτή δεν έχει καμία σχέση με την αντίστοιχη για τη δημιουργία του βιβλίου *Τα Τραγούδια Του Αιώνα* από τον διεθνή χώρο, γιατί έπρεπε να ανατρέξουμε δίσκο με δίσκο και στις δύο δισκοθήκες μας και να φρεσκάρουμε τις αναμνήσεις που έχουμε από παιδιά με σημαντικά τραγούδια. Τραγούδια που όπως είναι φυσικό, όταν είμαστε μικροί, πολλά από αυτά δεν είχαμε τον τρόπο αλλά και την ηλικία για να καταλάβουμε τη σπουδαιότητά τους.

Έτσι λοιπόν, συνειδητοποιήσαμε αργότερα το πόσο σπουδαίοι ήταν ο Βαμβακάρης, ο Παπαϊωάννου, ο Τσιτσάνης και οι άλλοι, που μάλιστα στη δεκαετία του '50, τα τραγούδια τους, εκτός από ελάχιστα, δεν ακουγόntonτοσαν στο ραδιόφωνο. Όμως, ανήκουμε σε αυτή την γενιά, που αν και μεγάλωσε σε δύσκολα κοινωνικά και πολιτικά χρόνια για την πατρίδα μας, είχε την τύχη να την καθοδηγήσουν ανεπανάληπτοι δάσκαλοι, τόσο στο τραγούδι όσο και στο θέατρο ή τον κινηματογράφο.

Μεγαλώνοντας στη δεκαετία του '50, παρακολούθησαμε το ελληνικό ελαφρό τραγούδι και τη μεταμόρφωσή του. Οδηγηθήκαμε σε πρωτόγνωρους χώρους που δεν έζησε καμία γενιά αργότερα (δυστυχώς), μέσα από τα τραγούδια του Μάνου Χατζιδάκι και του Μίκη Θεοδωράκη. Τρέξαμε στις μπουάτ για την έκρηξη του Νέου Κύματος και είδαμε τη συνέχεια των δύο μεγάλων συνθετών μέσα από τα κομμάτια του Ξαρχάκου, του Σαββόπουλου, του Λοϊζου, του Μαρκόπουλου και τόσων άλλων.

Όμως, μπορεί το ραδιόφωνο να μην έπαιζε το λαϊκό τραγούδι εκείνη την επο-

χή, αλλά τόσο εμείς όσο και οι υπόλοιποι νέοι στην Ελλάδα, είχαμε την ευκαιρία να ακούμε τον Καζαντζίδη, την Πόλυ Πάνου, το Μενιδιάτη ή τον Αγγελόπουλο, από τα jukebox και από τα μεγάφωνα στα καφενεία και στα πανηγύρια. Συζητώντας με αυτούς που δημιούργησαν την ιστορία του ελληνικού τραγουδιού, διαπιστώσαμε ότι συχνά οι φίλοι του ελαφρού τραγουδιού είναι αντίθετοι με το λαϊκό τραγούδι, οι φίλοι του ελληνικού ροκ είναι αντίθετοι με το σύγχρονο λαϊκό, κάτι που και στις δύο περιπτώσεις ισχύει και αντίστροφα.

Το ότι και οι δύο μας περάσαμε ένα μεγάλο μέρος της ζωής μας μεγαλώνοντας σε λαϊκές συνοικίες της Αθήνας, μας βοήθησε στο να έχουμε τη δυνατότητα να πηγαίνουμε στις εκδηλώσεις των μεγάλων συνθετών μας τότε (Θεοδωράκης, Χατζιδάκις), αλλά και να ακούμε από τα jukebox της γειτονιάς μας το λαϊκό τραγούδι, ενώ στο ραδιόφωνο το λεγόμενο ελαφρό της δεκαετίας '50 -'60. Όλες αυτές οι αναμνήσεις που είναι κάτι σαν το soundtrack της ζωής μας έχουν μεταφερθεί σε αυτές τις σελίδες.

Οι περισσότεροι ίσως συμφωνούν ότι οι μεγάλες στιγμές του ελληνικού τραγουδιού είναι μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του '60 και τις αρχές του '70. Όμως, ευτυχώς για όλους μας, σπουδαίοι δημιουργοί -συνθέτες, στιχουργοί, τραγουδιστές- συνέχισαν το συναρπαστικό δρόμο του ελληνικού τραγουδιού μέχρι τις ημέρες μας, παρόλο που με λύπη θα σημειώσουμε ότι στην τελευταία δεκαετία η κυριαρχία αυτού που ονομάζουμε «εύκολου και πρόσκαιρου» αυξάνεται επικίνδυνα.

Θα θέλαμε να ζητήσουμε προκαταβολικά συγγνώμη από όλους όσους συμμετέχουν σαν δημιουργοί ή ερμηνευτές, στα τραγούδια που αναφέρουμε, για τυχόν λάθη ή παραλείψεις, ειδικά στις χρονολογίες. Η έλλειψη βιβλιογραφίας όσον αφορά το ελληνικό τραγούδι, δεν βοηθά ιδιαίτερα όσους θέλουν να ασχοληθούν με την ιστορία του, σε αντίθεση με τα βιβλία που μπορεί να βρει κανείς για το αμερικάνικο, το αγγλικό, το γαλλικό ή το ιταλικό τραγούδι. Για τις χρονολογίες λοιπόν, ανατρέξαμε κυρίως στα αρχεία των εταιριών, που και εκεί πολλές φορές δεν αναγράφεται η σωστή ημερομηνία που βγήκε ο κάθε δίσκος. Επίσης, θα πρέπει να αναφερθούμε σε ένα άλλο γεγονός που συνέβαινε παλιότερα, πριν την δεκαετία του '70, στο χώρο της ελληνικής δισκογραφίας. Κάτι που τουλάχιστον μετά το '30 δεν συμβαίνει στα τραγούδια των χωρών που αναφέρονται πιο πάνω. Εκείνη την εποχή λοιπόν, πολλοί γνωστοί ή άγνωστοι συνθέτες και στιχουργοί πουλούσαν τα τραγούδια τους σε παραγωγούς ή ανθρώπους των εταιριών για ένα κομμάτι ψωμί και έτσι, στις ετικέτες των δίσκων φθάνουν μέχρι τις μέρες μας, σε αρκετά κομμάτια, δημιουργοί που στην πραγματικότητα δεν έχουν γράψει τα τραγούδια, κάτι που μας θυμίζει σε διαφορετικό βέβαια επίπεδο, αυτό που γινόταν στην Αμερική του '50, στο πρώτο μισό, κατά την περιβόητη εποχή του μακαρθισμού, όταν σκηνοθέτες και σεναριογράφοι που δεν έβρισκαν δουλειά, γιατί ήταν αριστερών πεποιθήσεων, δεν υπέγραφαν τις δημιουργίες τους για να ζήσουν.

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε όλα αυτά τα επώνυμα και ανώνυμα παιδιά που από την αρχή της ελληνικής δισκογραφίας διανθίζουν τα εξώφυλλα των δίσκων με διάφορες πληροφορίες. Τους υπεύθυνους Δημοσίων Σχέσεων των εταιριών που μας έδωσαν πολύτιμες πληροφορίες, ειδικά για χρονολογίες. Τα τέσσερα παιδιά του Κώστα (Γιώργο, Δημήτρη, Δάφνη, Λουίζα) που βοήθησαν στην αρ-

χειροθέτηση των στοιχείων. Και τέλος, ένα μεγάλο ευχαριστώ σε όλους τους τραγουδιστές και δημιουργούς που με τη συμμετοχή τους και τα κείμενά τους, μας έδωσαν τη γνώμη τους για το τραγούδι που ξεχώρισαν για διάφορους λόγους, μια πραγματικά δύσκολη απόφαση...

Τα σπουδαία ελληνικά τραγούδια και η ιστορία τους δεν εξαντλούνται βέβαια με αυτό το βιβλίο, που ελπίζουμε ότι θα βοηθήσει πολλά από τα νέα παιδιά και ιδιαίτερα τους φίλους του ξένου τραγουδιού, που μας παρακολουθούν από χρόνια, να ανακαλύψουν το θησαυρό των δικών μας τραγουδιών. Ήδη συγκεντρώνουμε πληροφορίες για την έκδοση ενός επόμενου βιβλίου και με άλλα σημαντικά ελληνικά τραγούδια, αλλά κυρίως με τα άλμπουμ που σημάδεψαν το ελληνικό τραγούδι, όπως κάναμε και με το ξένο.

Στην ηλεκτρονική μας διεύθυνση: apotis4stis5@hotmail.com που είναι και ο τίτλος της εκπομπής μας στο ραδιόφωνο της NET, περιμένουμε τις παρατηρήσεις και τις υποδείξεις σας που αφορούν αυτό το βιβλίο, αλλά και την επιλογή του δικού σας ελληνικού τραγουδιού που ξεχωρίζετε. Όσοι προτιμούν τον παραδοσιακό τρόπο της αλληλογραφίας, η διεύθυνση μας είναι: Εκδόσεις Ανατολικός, Αποστολοπούλου 64, 3ος όροφος, Κάτω Χαλάνδρι 15231, Αθήνα

Γιάννης Πετρίδης - Κώστας Ζουγρής

ΑΓΑΛΜΑ, ΤΟ

Γιάννης Πουλόπουλος (1969)

Μουσική: Μίμης Πλέσσας

Στίχοι: Λευτέρης Παπαδόπουλος

Στα τέλη της δεκαετίας του '60, ο Μίμης Πλέσσας πραγματοποιεί στροφή στο είδος της μουσικής που γράφει και έρχεται πιο κοντά στο λαϊκό μας τραγούδι με δίσκους του, όπως ο *Δρόμος*, στον οποίο το πιο πετυχημένο τραγούδι ήταν *Το Αγαλμα*. Το ερμηνεύει με ξεχωριστό τρόπο ο Γιάννης Πουλόπουλος, ο οποίος με αυτό το άλμπουμ καθιερώνεται ως ένας από τους κορυφαίους τραγουδιστές στη χώρα μας.

ΑΓΑΠΗ ΕΙΝΑΙ ΖΑΛΗ, Η

Χάρις Αλεξίου (1986)

Μουσική: Θάνος Μικρούτσικος

Στίχοι: Ανδρέας Μικρούτσικος

Τα αδέρφια Θάνος και Ανδρέας Μικρούτσικος έχουν διαλέξει διαφορετικούς καλλιτεχνικούς δρόμους, αν αναλογιστεί κανείς τις πρόσφατες δραστηριότητές τους, αλλά κάποτε ήταν αρκετά πιο κοντά και μάλιστα είχαν γράψει μαζί ένα τραγούδι για τη Χαρούλα Αλεξίου που έγινε μεγάλη επιτυχία και χάρισε τον τίτλο στο ομώνυμο άλμπουμ της, *Η Αγάπη Είναι Ζάλη*.

ΑΓΑΠΗ ΙΣΩΣ ΞΕΡΕΙ, Η

Χάρις Αλεξίου, Αφροδίτη Μάνου, Φατιμέ (1989)

Μουσική: Νίκος Πορτοκάλογλου

Στίχοι: Οδυσσέας Τσάκαλος

Νίκος Πορτοκάλογλου

Η συνεργασία των Φατιμέ με τη Χαρούλα Αλεξίου ήταν κάτι το πρωτόγνωρο για την εποχή της, αλλά βοήθησε και τους δύο να πετύχουν τους στόχους τους, που ήταν η πρόσβαση σε ένα ευρύτερο μουσικό κοινό, ανοίγοντας ταυτόχρονα νέες μορφές συνεργασίας, στα πρότυπα των διεθνών υπερπαραγωγών μεταξύ δύο μεγάλων ονομάτων. Το πείραμα του *Πες Το Κι Έγινε* ήταν θετικό και για τους δύο και επαναλήφθηκε μερικά χρόνια αργότερα με το *Η Αγάπη Ίσως Ξέρει* με την προσθήκη της Αφροδίτης Μάνου.

ΑΓΑΠΗ ΜΕΣΑ ΣΤΗ ΚΑΡΔΙΑ

Δήμητρα Γαλάνη (1971)

Μουσική: Μάνος Χατζιδάκις

Στίχοι: Νίκος Γκάτσος

Η Δήμητρα Γαλάνη στα πρώτα βήματα της καριέρας της είχε την ευκαιρία να συμμετάσχει σε δύο από τα έργα του Μάνου Χατζιδάκι. Αυτό συνέβη την περίοδο που ο Χατζιδάκις ήταν στις Ηνωμένες Πολιτείες και έστειλε το υλικό του στην Ελλάδα για να ηχογραφηθεί με τη βοήθεια αυτών που επέλεγε. Στο έργο του *Της Γης Το Χρυσάφι*, η ενορχήστρωση έγινε από τον Γιάννη Σπανό και ερμηνευτές ήταν ο Μανώλης Μητσιάς και η Δήμητρα Γαλάνη, που είναι κι αυτή που τραγουδά το *Αγάπη Μέσα Στην Καρδιά*.

ΑΓΑΠΗ ΜΟΥ

Μελίνα Μερκούρη (1962)

Μουσική: Μίκης Θεοδωράκης

Στίχοι: Γιάννης Θεοδωράκης

Το 1962 η Μελίνα Μερκούρη κάνει μια

καλή παρουσία στην ταινία του Ζυλ Ντασέν, *Φαίδρα*, που βασιζόταν στην τραγωδία του Ευριπίδη *Ιππόλυτος* και ακούγεται να τραγουδά ένα από τα πιο ωραία τραγούδια της ελληνικής μουσικής με τίτλο *Αγάπη Μου*, που είναι ένα από τα αγαπημένα τραγούδια του συνθέτη. Η Μελίνα κάλεσε ένα βράδυ τον Μίκη στο σπίτι της και του ζήτησε να γράψει τη μουσική της ταινίας στην οποία είχε για συμπρωταγωνιστή τον Anthony Perkins. Ο Perkins ήταν μάλιστα στο σπίτι της Μελίνας όταν αυτή ζήτησε από τον Μίκη να γράψει τη μουσική για τη *Φαίδρα*. Αργότερα το ίδιο τραγούδι θα ηχογραφηθεί και από τις μεγαλύτερες τραγουδίστριες της χώρας μας.

ΑΓΑΠΗ ΜΟΥ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΗ

Στράτος Διονυσίου (1971)

Μουσική: Αντώνης Ρεπάνης

Στίχοι: Δ. Γκούτης

Στα τέλη της δεκαετίας του '60 και αρχές δεκαετίας του '70, ο Στράτος Διονυσίου γνώριζε επιτυχίες ερμηνεύοντας τραγούδια του Άκη Πάνου και του Αντώνη Ρεπάνη, δύο συνθετών με αρκετές ομοιότητες στον τρόπο σύνθεσης, που είχε σαν αρχή την πρόσβαση στη λαϊκή μουσική μας παράδοση. Σ' αυτά τα πλαίσια κινείται το *Αγάπη Μου Επικίνδυνη*.

ΑΓΑΠΗ ΜΟΥ ΠΟΥ ΝΑ ΄ΣΑΙ

Ρένα Βλαχοπούλου (1945)

Μουσική: Γιάννης Σπάρτακος

Στίχοι: Αλέκος Σακελλάριος,

Χρήστος Γιαννακόπουλος

Ο Γιάννης Σπάρτακος ξεκίνησε ως πιανίστας, συνέχισε ως συνθέτης, ενορχηστρωτής και διευθυντής ορχήστρας για να καταφέρει στην πορεία του στο τραγούδι να κερδίσει τον τίτλο του Βασιλιά της τζαζ στον ελληνικό χώρο. Ένα από

τα πιο γνωστά του τραγούδια ήταν το *Αγάπη Μου Που Να ΄σαι* με τη Ρένα Βλαχοπούλου. Αρκετά χρόνια αργότερα το ερμήνευσε και η Ζωίτσα Κουρούκλη.

ΑΓΑΠΗ ΠΟΥ ΄ΓΙΝΕΣ

ΔΙΚΟΠΟ ΜΑΧΑΪΡΙ

Μελίνα Μερκούρη (1955)

Μουσική: Μάνος Χατζιδάκις

Στίχοι: Μιχάλης Κακογιάννης,

Ιωάννα Γεωργακοπούλου

Το *Αγάπη Που ΄Γινες Δίκοπο Μαχαίρι* ηχογραφήθηκε για πρώτη φορά από τη Μαρίκα Νίνου, αλλά αυτή που το έκανε μεγάλη επιτυχία ήταν η Μελίνα Μερκούρη που το ερμήνευσε στην ταινία του Μιχάλη Κακογιάννη *Στέλλα*, στην οποία και πρωταγωνιστούσε μαζί με τον Γιώργο Φούντα. Η ηχογράφιση είχε γίνει τον Ιούνιο του 1955 και ήταν μια ακόμα απόδειξη του πόση σημασία είχε το λαϊκό μας τραγούδι στη ζωή και την καριέρα του μεγάλου μας συνθέτη. Σαν μελωδία ήταν βασισμένη σε ένα τραγούδι του 1949 που είχε γράψει ο Βασίλης Τσιτσάνης με τίτλο *Ο Τρελός Τσιγγάνος* και ερμήνευε η Ιωάννα Γεωργακοπούλου. Η χρήση αυτής της μελωδίας ήταν εν γνώσει του Τσιτσάνη, ο οποίος άλλωστε παίζει μπουζούκι στις ηχογραφήσεις των τραγουδιών που ακούγονται στην ταινία *Στέλλα*.

ΑΓΑΠΟΥΛΑ-ΑΓΑΠΟΥΛΑ

Φώτης Πολυμέρης (1951)

Μουσική: Ζακ Ιακωβίδης

Στίχοι: Μίνως Μάτσας

Ο Φώτης Πολυμέρης ήταν από τις αγαπημένες φωνές της εταιρίας *Οντεόν*, που στη συνέχεια έγινε η *Μίνως Μάτσας & Υιός*. Ο Μίνως Μάτσας ήταν ο ιδρυτής της εταιρίας *Μίνως* και σιχουργός σε αρκετές από τις πρώτες λαϊκές επιτυχίες που ηχογραφήθηκαν στην

εταιρία του. Το πραγματικό όνομα του Ζακ Ιακωβίδη, ήταν Ιάκωβος Μπενβενίτσε και είχε γεννηθεί στις 27 Φεβρουαρίου του 1928 στην Αθήνα.

ΑΓΙΕ ΜΟΥ ΓΙΩΡΓΗ ΣΚΥΡΙΑΝΕ

Γιώτα Γιαννούλη και χορωδία (1951)

Μουσική: Γιάννης Συνοδινός

Στίχοι: Γ. Δ. Παπαεμμανουήλ

Από τα τραγούδια που βασίστηκαν στη μουσική μας παράδοση και έκανε εντύ-

πωση στη δεκαετία του '50, το *Άγιε Μου Γιώργη Σκυριανέ* εντυπωσίασε με την ενορχήστρωση του που πλησίαζε αισθητικά τις ανάλογες Ευρωπαϊκές ηχογραφίες της εποχής.

ΑΓΙΟ ΤΣΙΠΟΥΡΑΚΙ

Ελένη Τσαλιγοπούλου (1993)

Μουσική-Στίχοι: Κώστας Καλδάρης

Το 1993 η Ελένη Τσαλιγοπούλου εγκαινιάζει τη συνεργασία της με τη δισκο-

ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΓΓΕΛΑΚΑΣ

Η ΠΛΗΜΜΥΡΑ

Μουσική-Στίχοι: Μάρκος Βαμβακάρης

*Με τη χθεσινή πλημμύρα / Όρη και βουνά επήρα
Είδα μάνα να φωνάζει / Και βαριά ν' αναστενάζει*

*«Το μωρό το μικρό το παιδί μου / σώσε μου το και πάρε τη
ζωή μου*

*Έπεσα για να το σώσω / Κόντεψα να μη γλιτώσω
Με παρέσυρε το ρέμα / Μάνα μου δεν είναι ψέμα*

Μές' το ρέμα κολυμπούσα / Να το σώσω δεν μπορούσα

*Μόλις βγήκα στη στεριά / Δυό παιδιά και μιιά γριά
Σ' ένα δέντρο ανεβασμένοι / Εγλυτώσαν οι καημένοι*

*Περιστέρι και Μοσχάτο / Τα 'κανε όλα άνω κάτω
Καμίνια και 'για Σωτήρα / Τα 'πνιξε όλα η πλημμύρα»*

Ένα μονολιθικό μπασοκίθαρο, το μινιμαλιστικό θέμα στο μπουζούκι και κάτι εφιαλτικά κρουστά (μάλλον ποτηράκια) μαζί μ' αυτούς τους εκπληκτικούς στίχους θα μεταφέρουν στην αιωνιότητα ολοζώντανη την εικόνα μιας ακόμα τρομερής πλημμύρας που είχε παρασύρει εκείνη την εποχή ολόκληρους φτωχομαχαλάδες, καλύβες και ανθρώπους. Ένα ντοκουμέντο γεγονότων, συναισθημάτων και σκέψεων (όπως κάθε μεγάλο έργο τέχνης). Ηχογράφηση που παγιδεύει την απελπισία, τη δύναμη και την ομορφιά των ανθρώπων που μαζεύτηκαν σε ένα τεκέ για να ελευθερωθούν έστω και για λίγο από τα δίχτυα της υλικής τους φτώχειας κάνοντας την τραγούδι. Ηχογράφηση που υπενθυμίζει στους σύγχρονους νεκροθάφτες του λαϊκού μας τραγουδιού (εταιρίες, μαγαζάτορες, μικρά και μεγάλα αστέρια του τραγουδιού, παραγωγούς, στυλίστες, μάνατζερς, κομμωτές, υπαλλήλους συνθέτες και στιχουργούς, προμότερς, δημοσιογράφους κ.λπ.) τη βλακώδη ανυπαρξία τους.

γραφική εταιρία Sony ερμηνεύοντας τα τραγούδια του Κώστα Καлдάρρα, που είναι γιος του μεγάλου λαϊκού μας συνθέτη Απόστολου Καλδάρρα. Το *Άγιο Τσιπουράκι*, ήταν το τραγούδι του άλμπουμ *Καθρέφτες* το οποίο ξεχώρισε από τα υπόλοιπα και η Ελένη το αφιέρωσε στη Νάουσα, την πόλη που γεννήθηκε. Εδώ τη συνοδεύουν ο Χρήστος Τοπούζης και οι Συνδαιτυμόνες.

ΑΓΡΙΜΙΑ ΚΙ ΑΓΡΙΜΑΚΙΑ ΜΟΥ

Νίκος Ξυλούρης (1971)

*Μουσική-Στίχοι: Παραδοσιακό
Διασκευή: Γιάννης Μαρκόπουλος*

Ένας από τους πιο σημαντικούς δίσκους του Γιάννη Μαρκόπουλου ήταν *Τα Ριζίτικα*, τραγούδια που τραγουδήθηκαν και θα τραγουδιούνται όχι μόνο από τους Κρητικούς αλλά και όλους τους Έλληνες αφού ανήκουν στη λαϊκή μας παράδοση. Αγρίμια Κι Αγριμάκια Μου αποκαλούσαν οι Κρητικοί τους αντάρες των βουνών και γι' αυτούς τραγουδούσε το 1971 ο Νίκος Ξυλούρης. Στην ηχογράφιση ο συνθέτης χρησιμοποιεί λαϊκά όργανα όπως λύρα, ούτι, σαντούρι, λάουτα, κλαρίνο, μπαγλαμά, ασκομαντούρα, θιαμπόλι και πολλά ακόμα που διαμορφώνουν έναν ξεχωριστό ήχο.

ΑΓΡΙΟΛΟΥΛΟΥΔΟ, ΤΟ

Στέλιος Καζαντζίδης (1970)

*Μουσική: Χρήστος Νικολόπουλος
Στίχοι: Στέλιος Καζαντζίδης,
Πυθαγόρας*

Από τα τραγούδια του Στέλιου Καζαντζίδη που δικαιώθηκαν στον χρόνο και καταξιώθηκαν στη συνείδηση των φίλων του λαϊκού μας τραγουδιού, το *Αγριολούλουδο* είναι από τις επιτυχίες του Στέλιου Καζαντζίδη με τη συχνότερη παρουσία στα προγράμματα των

νυχτερινών κέντρων αρκετά χρονιά μετά την πρώτη του εμφάνιση το 1970 στο άλμπουμ *Η Στεναχώρια Μου*.

ΑΓΡΥΙΝΙΑ

Θανάσης Παπακωνσταντίνου (2002)

Μουσική-Στίχοι:

Θανάσης Παπακωνσταντίνου

Το 1982 ήταν η χρονιά που ο Θανάσης Παπακωνσταντίνου κυκλοφορεί το πρώτο του τραγούδι ως συνθέτης με τίτλο *Η Χελώνα*. Το ερμηνεύσε ο Πάνος Τσαπάρας και χρειάστηκαν άλλα 10 χρόνια περίπου για να κυκλοφορήσει το πρώτο δικό του άλμπουμ. Ο Παπακωνσταντίνου έχει γεννηθεί στον Τύρναβο το 1959 και εκτός από τραγουδιστής είναι Μηχανολόγος-Μηχανικός. Ο Μπάμπης Παπαδόπουλος, από το συγκρότημα Τρύπες, έχει κάνει την ενορχήστρωση στο άλμπουμ *Αγρύπνια*, στο οποίο υπάρχει το ομώνυμο τραγούδι.

ΑΓΩΝΙΑ

Τόλης Βοσκόπουλος (1969)

*Μουσική: Γιώργος Ζαμπέτας
Στίχοι: Χαράλαμπος Βασιλειάδης*

Το τραγούδι που άνοιξε το δρόμο για την επιτυχία του Τόλη Βοσκόπουλου ήταν η *Αγωνία* που έγραψε ο Γιώργος Ζαμπέτας για μια ταινία που είχε για σκηνοθέτη τον Οδυσσέα Κωστελέτο και σεναριογράφο τον Νίκο Αντωνάκο. Στην ταινία έπαιζαν ο ίδιος ο Βοσκόπουλος και η Ελένη Ανουσάκη. Οι στίχοι ήταν του μόνιμου συνεργάτη του Ζαμπέτα, Χαράλαμπος Βασιλειάδης, που ένα χρόνο αργότερα θα άφηνε την τελευταία του πνοή σε ηλικία 67 ετών.

ΑΓΩΝΙΕΣ

Μιχάλης Μενιδιάτης (1964)

Μουσική-Στίχοι: Μανώλης Χιώτης

Η παρουσία του Μιχάλη Μενιδιάτη στη δεκαετία του '60 ήταν καταλυτική, αφού είχε συμμετοχή στα τραγούδια που έγραφαν αυτήν την περίοδο όλοι οι μεγάλοι λαϊκοί συνθέτες μας. Το *Αγωνίες* ήταν ένα από τα τραγούδια που τον βοήθησε να καθιερωθεί ως ένας από τους πιο πετυχημένους τραγουδιστές της δεκαετίας αυτής και γράφτηκε από τον Μανώλη Χιώτη.

ΑΔΕΛΦΙΑ ΜΟΥ ΑΛΗΤΕΣ ΠΟΥΛΙΑ

Τόλης Βοσκόπουλος (1970)

Μουσική: Τόλης Βοσκόπουλος

Στίχοι: Ηλίας Λυμπερόπουλος

Το Α' βραβείο στο Φεστιβάλ Τραγουδιού της Θεσσαλονίκης κέρδισε το 1970 το τραγούδι του Τόλη Βοσκόπουλου *Αδέλφια Μου Αλήτες Πουλιά*, που όπως συνηθιζόταν ερμηνεύθηκε από δύο διαφορετικούς εκτελεστές, στην προκειμένη περίπτωση τον Βοσκόπουλο και τον Γιάννη Βογιατζή. Ο Τόλης ήταν από τους καλλιτέχνες που τιμούσαν το φεστιβάλ και έλαβε ξανά μέρος.

ΑΔΙΚΑ ΠΗΓΑΝ ΤΑ ΝΙΑΤΑ ΜΟΥ

Ατίκ (1936)

Μουσική-Στίχοι: Ατίκ

Η δεκαετία του '30 ήταν ιδιαίτερα δημιουργική για τον Ατίκ που έγραψε μια σειρά από τραγούδια που έμειναν στο πέρασμα του χρόνου και τον έκαναν γνωστό σε αρκετές από τις επόμενες γενιές. Πολλές φορές είναι δύσκολο να προσδιορίσει κανείς ποιος ηχογράφησε για πρώτη φορά τραγούδια όπως το *Αδικά Πήγαν Τα Νιάτα Μου*, αλλά στη συγκεκριμένη περίπτωση ήταν ο ίδιος ο Ατίκ που πρωτοηχογρά-

φησε με τη φωνή του αυτό το τραγούδι το 1936 και για δεύτερη φορά, το 1944, στην ταινία της ίδιας χρονιάς *Τα Χειροκροτήματα* του Γιώργου Τζαβέλλα με πρωταγωνιστές τους Ατίκ, Δημήτρη Χορν και τη Ζινέτ Λακάζ.

ΑΔΙΚΗ ΖΩΗ

Γιάννης Πάριος (1985)

Μουσική: Νίκος Ιγνατιάδης

Στίχοι: Δημήτρης Ιατροόπουλος

Ο Νίκος Ιγνατιάδης γεννήθηκε το 1946 στη Ρωσία και από μικρός ήλθε με τους Έλληνες γονείς του στην Ελλάδα και εγκαταστάθηκε στην ευρύτερη περιοχή του Πειραιά όπου και έμεινε μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του '80, πριν εγκατασταθεί μόνιμα στην Ολλανδία. Ο Γιάννης Πάριος έχει ερμηνεύσει αρκετές από τις επιτυχίες του, ενώ παράλληλα ο Ιγνατιάδης ήταν και ενορχηστρωτής σε αρκετούς από τους δίσκους του στη δεκαετία του '80. Το *Αδικη Ζωή* ήταν από το άλμπουμ *Εγώ Κι Εσύ*.

ΑΔΡΕΝΑΛΙΝΗ

Ξύλινα Σπαθιά (1993)

Μουσική-Στίχοι: Παύλος Παυλίδης

Τα περισσότερα από τα στοιχεία που έχει η μουσική που έγραψε ο Παύλος Παυλίδης για τους δίσκους που ηχογράφησε με τα *Ξύλινα Σπαθιά* είναι επηρεασμένα από τη μακρόχρονη παραμονή του στο Παρίσι στη δεκαετία του '80. Εκεί έγραψε τα πρώτα του τραγούδια και εκεί πρωτοσκέφθηκε τη δημιουργία ενός συγκροτήματος όπως τα *Ξύλινα Σπαθιά*, που ήταν η πρώτη δική του προσπάθεια, μετά τη συμμετοχή του στα *Μωρά Στη Φωτιά*. Η *Αδρεναλίνη* ήταν ένα από τα πολλά πετυχημένα τραγούδια που υπήρχαν στο πρώτο άλμπουμ του συγκροτήματος *Ξεσσαλονίκη*.

ΑΔΥΝΑΤΟΝ ΝΑ ΚΟΙΜΗΘΩ

(Η Ώρα Είναι Τρεισήμισι)

Μάγια Μελάγια (1955)

Μουσική: Μιχάλης Σουγιούλ,

Τάκης Μωράκης

Στίχοι: Χρήστος Γιαννακόπουλος

Μια από τις μεγαλύτερες επιτυχίες της Μάγια Μελάγια, ήταν το *Αδύνατον Να Κοιμηθώ*, που ακούστηκε για πρώτη φορά από την ίδια, στην επιθεώρηση του θεάτρου Μεντιτεράνιαν *Πετροκέρασα*. Παράλληλα το ηχογράφησε η Έλσα Λάμπο, ενώ αργότερα το τραγούδησε και η Βίκυ Μοσχολιού στον δίσκο της που περιείχε πολλά από τα γνωστά αρχοντορεμπέτικα.

ΑΕΡΙΚΟ

Νάνα Μούσχορη (1962)

Μουσική: Μάνος Χατζιδάκις

Στίχοι: Νίκος Γκάτσος

Ο Μάνος Χατζιδάκις ανακάλυψε τη Νάνα Μούσχορη ένα πρωινό του 1958 καθώς περνούσε έξω από το σπίτι της, που ήταν απέναντι από το Γυμνάσιο του Παγκρατίου. Ο Μάνος την άκουσε να τραγουδάει στο παράθυρό της και αυτό το τυχαίο γεγονός ήταν η αφετηρία για μια μεγάλη συνεργασία μαζί της στην περίοδο 1959-62. Το 1962 ηχογράφη-

σαν το *Αερίκο* που αργότερα, τραγουδισμένο από τον Γιώργο Ρωμανό, θα μπει στον κύκλο τραγουδιών *Μυθολογία*.

ΑΕΤΟΣ, Ο

Νότης Σφακιανάκης (1994)

Μουσική: Αλέκος Χρυσοβέργης

Στίχοι: Σπύρος Γιατρός

Ο Σπύρος Γιατρός είναι ο στιχουργός στα πιο πετυχημένα τραγούδια του Αλέκου Χρυσοβέργη από τις αρχές της δεκαετίας του '80. Κοινό σημείο επαφής η φιλία τους με τον Βαγγέλη Πιτσιλαδί από τα τέλη της δεκαετίας του '60. Από τις πιο μεγάλες επιτυχίες τους, ο *Αετός* από το άλμπουμ *Νοτιοανατολικά Του Κόσμου*.

ΑΘΗΝΑ

Νάνα Μούσχορη (1961)

Μουσική: Μάνος Χατζιδάκις

Στίχοι: Νίκος Γκάτσος

Το 1961 η Νάνα Μούσχορη ερμηνεύει τα πέντε τραγούδια του Μάνου Χατζιδάκι που υπήρχαν στην κινηματογραφική ταινία *Ελλάς, Η Χώρα Των Ονείρων*, μια ταινία που είχε Γερμανό σκηνοθέτη και ουσιαστικά λειτούργησε ως τουριστική διαφήμιση για τη χώρα μας. Η *Αθήνα* ήταν ένα τραγούδι που γνώρισε

ΧΑΡΙΣ ΑΛΕΞΙΟΥ

TO MINOPE THS AYTHS

Μουσική: Σπύρος Περιστέρης

Στίχοι: Μίνως Μάτσας

Το Μινόρε Της Αυγής είναι ένα τραγούδι που θα ακούγεται πάντα σαν το πιο γλυκό νανούρισμα αγάπης.

Η απλότητα και η ευγένεια του αισθήματος των στίχων του και της μουσικής του, το μακρόσυρτο Ελληνικό τραγούδιμά του, θεραπεύει την ψυχή σου όταν το ακούς ή το τραγουδάς. Είναι ένα μεγάλο τραγούδι και όποτε το βάζουμε στα χείλη μας μοιάζει να γεννήθηκε εκείνη τη στιγμή.

αρκετές ερμηνείες εκείνη την περίοδο από ονόματα όπως ο Γιάννης Βογιατζής και ο Στέλιος Καζαντζίδης. Η συνεργασία του Καζαντζίδα με τον Χατζιδάκι έγινε μετά από υπόδειξη της δισκογραφικής του εταιρίας ως αντίβαρο στην επιτυχία που είχε ο Γρηγόρης Μπιθικιώτης με τα τραγούδια του Μίκη Θεοδωράκη.

ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ ΠΑΛΙ ΑΘΗΝΑ

Σοφία Βέμπο (1949)

Μουσική: Μιχάλης Σουγιουλ

Στίχοι: Μίμης Τραϊφόρος

Το *Αθήνα Και Πάλι Αθήνα* πρωτακούστηκε από τη Σοφία Βέμπο μέσα στον πόλεμο του '40 αλλά επειδή δεν μπόρεσε να το ηχογραφήσει στην εποχή του, κυκλοφόρησε για πρώτη φορά το 1949. Το ξεκίνημα της καριέρας της Βέμπο ήταν μια ακόμα από εκείνες τις απίθανες συμπτώσεις που αλλάζουν τη ζωή των ανθρώπων για πάντα. Στις αρχές της δεκαετίας του '30, η Βέμπο πληγωμένη από την αποτυχία του πρώτου της έρωτα παίρνει το καράβι *Κεφαλληνία* για να πάει στη Θεσσαλονίκη. Στο πλοίο αρχίζει να τραγουδάει ακουμπώντας στην κουρσινή και την προσέχει ένας από τους ταξιδιώτες που της ζητάει να την κάνει τραγουδίστρια. Το όνομα του ήταν Κώστας Τσίμπρας και ήταν μπρεσάριος. Μετά από αρκετούς ενδοιασμούς την έπεισε και άρχισε να τραγουδά στο ζαχαροπλαστείο *Αστόρια Β'* στη Θεσσαλονίκη, ξεκινώντας με αυτόν τον τρόπο μια μεγάλη καριέρα.

ΑΪΝΤΕ ΜΑΤΙΑ ΜΟΥ ΓΛΥΚΑ

Γλυκερία (1981)

Μουσική: Χρήστος Νικολόπουλος

Στίχοι: Μανώλης Ρασούλης

Λίγοι στιχουργοί έχουν καταφέρει να έχουν το δικό τους στίγμα στα τραγού-

δια τους και να είναι αναγνωρίσιμοι και μόνο από το ύφος που χρησιμοποιούν στη φρασεολογία τους όπως ο Μανώλης Ρασούλης. Από τα πρώτα άλμπουμ που μας παρουσίασε αυτό το ύφος λαϊκού τραγουδιού ήταν το *Οι Κυβερνήσεις Πέφτουνε Μα Η Αγάπη Μένει*, που περιέχει και μια από τις μεγαλύτερες επιτυχίες της Γλυκερίας με τίτλο *Αντε Μάτια Μου Γλυκά*.

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΕΣ, ΟΙ

Στέλιος Καζαντζίδης,

Γιώργος Νταλάρας (1975)

Μουσική: Χρήστος Νικολόπουλος

Στίχοι: Πυθαγόρας

Δεν πρέπει να υπάρχει συνθέτης ή καλλιτέχνης που να ξεχώρισε μετά το 1960 και να μην έχει κάποια σχέση με την πετυχημένη πορεία του Γιώργου Νταλάρα από τότε που εμφανίστηκε για πρώτη φορά στα μουσικά πράγματα της χώρας μας. Εξαίρεση δεν αποτέλεσε ο Στέλιος Καζαντζίδης. Στο άλμπουμ του Στέλιου *Υπάρχω*, ο Νταλάρας τραγουδά μαζί του μια από τις επιτυχίες του δίσκου με τίτλο *Οι Αισθηματίες*.

ΑΚΟΜΑ ΕΝΑ ΠΟΤΗΡΑΚΙ

Κάκια Μένδρη (1933)

Μουσική-Στίχοι: Σωτηρία Ιατρίδου

Η Σωτηρία Ιατρίδου εκτός από συνθέτης, ήταν και καλή τραγουδίστρια στον χώρο του ελαφρού θεάτρου, με αρκετές πετυχημένες εμφανίσεις στο ενεργητικό της. Το *Ακόμα Ένα Ποτηράκι* ήταν η πιο γνωστή σύνθεσή της, που έγινε επιτυχία τραγουδισμένη από διάφορους τραγουδιστές και τραγουδίστριες, όπως η Κάκια Μένδρη.

ΑΚΟΡΝΤΕΟΝ, Τ'

Μάνος Λοΐζος (1974)

Μουσική: Μάνος Λοΐζος

Στίχοι: Γιάννης Νεγρεπόντης

Ένα από τα πιο γνωστά τραγούδια του Μάνου Λοΐζου που τραγουδιέται ακόμα και σήμερα από παιδιά, τους γονείς τους και τους παππούδες τους, είναι *Τ' Ακορντεόν* που γράφτηκε σε στίχους του Γιάννη Νεγρεπόντη το 1965 και η λογοκρισία δεν επέτρεψε τότε την κυκλοφορία του. Ο ίδιος ο Μάνος με την ξεχωριστή φωνή του, ερμηνεύει αυτό το τραγούδι που είναι ένας ακόμα ύμνος στην ελευθερία, όπως πολλά από τα τραγούδια του συνθέτη που έγιναν συνθήματα ενάντια στην καταπίεση όλων αυτών που θέλησαν να επιβάλλουν παράνομα τις απόψεις τους στον λαό.

ΑΚΟΥ ΜΑΝΑ

Active Member (1995)

Μουσική-Στίχοι: B. D. Foxmoor

Οι Active Member είναι το πιο δραστήριο ελληνικό συγκρότημα στο χώρο του χιπ χοπ και έχει για βασικό δημιουργό τον Μιχάλη Μυτακίδη που γεννήθηκε το 1967 και είναι ο συνθέτης και τραγουδιστής τους, χρησιμοποιώντας το όνομα B. D. Foxmoor. Ο Μυτακίδης έχει μία ξεχωριστή ικανότητα στο στίχο, που είναι η πλευρά του τραγουδιού μας που πάσχει περισσότερο τα τελευταία χρόνια, και αυτή η δυνατότητα κάνει το συγκρότημα να ξεχωρίζει αισθητά από τα υπόλοιπα του είδους που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας. Το *Άκου Μάνα* υπάρχει στο άλμπουμ τους *Το Μεγάλο Κόλπο*.

ΑΚΡΗ ΔΕΝ ΕΧΕΙ Ο ΟΥΡΑΝΟΣ

Γιώργος Ζωγράφος (1967)

Μουσική: Νότης Μαυρουδής

Στίχοι: Γιάννης Κακουλίδης

Ο Γιώργος Ζωγράφος ήταν ένας από τους πιο γνωστούς εκπροσώπους του λεγόμενου νέου κύματος. Το ιδιαίτερο ηχόχρωμα της φωνής του χάριζε ερμηνείες με ένα ξεχωριστό στόμφο που παρ' όλη τη δραματικότητα που έδινε στα τραγούδια του, συγκινούσε κάθε βράδυ τους θαμώνες της μπουάτ που εμφανιζόταν στην Πλάκα. Θετική ήταν επίσης η συμβολή του στη διάδοση της σύγχρονης Ελληνικής ποίησης, αφού πολλά από τα τραγούδια που ερμήνευε είχαν στίχους ποιητών της εποχής.

ΑΚΡΟΓΙΑΛΙΕΣ-ΔΕΙΛΙΝΑ

Στέλλα Χασκίλ,

Βασίλης Τσιτσάνης (1948)

Μουσική-Στίχοι: Βασίλης Τσιτσάνης

Στη δεκαετία του '50 η Στέλλα Χασκίλ αποκαλείτο βασίλισσα του τραγουδιού και εμφανιζόταν σε κέντρα όπως το *Πιγκάλ* που ήταν στο τέarma της Πατησίων, μαζί με ονόματα όπως οι Γιώργος Μητσάκης, Μανώλης Χιώτης και άλλοι μεγάλοι του λαϊκού μας τραγουδιού. Από τις γυναικείες φωνές που είχε αδυναμία ο Βασίλης Τσιτσάνης, ερμήνευσε κι αυτή μια σειρά από μεγάλες επιτυχίες του, όπως το ανατολίτικο *Ακρογιαλιές-Δειλινά*. Στην ηχογράφιση συμμετέχει ο Δημήτρης Σέμσης με το βιολί του.

ΑΚΤΗ, Η

Ελευθερία Αρβανιτάκη (1986)

Μουσική-Στίχοι:

Σταμάτης Σπανουδάκης

Η Ελευθερία Αρβανιτάκη γεννήθηκε στις 16 Οκτωβρίου του 1956 στον Πειραιά και στη δισκογραφία τη συναντά-

με για πρώτη φορά στο δίσκο του Βαγγέλη Γερμανού *Τα Μπαράκια* το 1981. Λίγους μήνες πριν είχε κάνει το ντεμπούτο της στο πάλκο ως μέλος της Οπισθοδρομικής Κομπανιάς. *Η Ακτή*, που έγραψε γι' αυτήν ο Σταμάτης Σπανουδάκης, ήταν το τραγούδι που άλλαξε την πορεία της καριέρας της και την πέρασε στην πρώτη κατηγορία.

ΑΛΛΑ!

Κορώνης, Φιλανδρός (1952)

Μουσική: Μιχάλης Σουγιουλ

Στίχοι: Αλέκος Σακελλάριος,

Χρήστος Γιαννακόπουλος

Το *Αλλά!* πρωτακούστηκε στην επιθεώ-

ρηση του 1952 *Μανώλης Τραμπαρίφας*, που ο τίτλος και το θέμα της προήλθε από το ομώνυμο τραγούδι του Σουγιουλ. Παράλληλα ακούστηκε στην ταινία του Αλέκου Σακελλάριου *Ένα Βότσαλο Στη Λίμνη* από τον Δημήτρη Σκούταρη. Το ηχογράφησαν επίσης με επιτυχία το Τζιό Κιτάρα και ο Τώνης Μαρούδας.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

Γιάννης Κότσιρας (1996)

Μουσική: Ευανθία Ρεμπούτσικα

Στίχοι: Άρης Δαβαράκης

Η Ευανθία και τα τρία αδέρφια της από μικροί είχαν ασχοληθεί με τη μουσική και έφτιαξαν μάλιστα και ένα κουαρ-

ΒΑΣΩ ΑΛΛΑΓΙΑΝΝΗ

ΜΗΤΕΡΑ ΦΙΛΗ ΜΟΥ ΠΑΛΙΑ

Μουσική-Στίχοι: Χάρις Αλεξίου

Μάνα γλυκιά μου μάνα, μεγάλωσες και εγώ μεγάλωσα ταυτισμένη και δεμένη ακόμα με σένα. Σε βλέπω να μεγαλώνεις από παιδί και μόλις τώρα κοιτάξα και είδα πως και εγώ μεγαλώνω μαζί σου. Τα σημάδια στο σώμα μου, μοιάζουν με τα δικά σου. Τόσο πολύ καλή μου, τόσο πολύ που δεν αντέχω. Σε λίγο μάνα, και εγώ θα βάλω ένα κτενάκι στα μαλλιά για να φαίνεται πιο όμορφο το γκρίζο, το γκρίζο της ψυχής μου. Ψηλαφίζω τα χνάκια σου, ψάχνω το κρυμμένο σου μυστικό και το βρίσκω μέσα στην ψυχή μου, εγώ το κουβαλάω καλή μου. Ψάχνω να βρω τι έχει φταιξει, τι άφησες απλήρωτο που η ψυχή μου δεν το αντέχει. Και μένει να πληρώσω εγώ, για σένα και για μένα. Αχ μάνα μου, πες μου τα μυστικά σου. Πες μου πως παγιδεύτηκε η καρδιά μου στην καρδιά σου. Πες μου γιατί τα μάτια μου κοιτάνε την αγάπη, όπως και τα δικά σου. Πες μου πώς παγίδεψες τη μοίρα μου όπως και τη δικιά σου. Πες μου ποια αγάπη έχασες, πες μου ποια μονοπάτια πήρασες, ψάχνοντας στις έλλειψης την άκρη, τη μοίρα που μας μοίρανε, τη μια μετά την άλλη. Ωχ, μάνα μου πώς θα λυτρωθείς και πώς θα με λυτρώσεις, στη δική σου μοίρα μάνα μου, μη με παραδώσεις. Δεν θέλω μάνα μου να αγαπηθώ όπως εσύ, ούτε και να αγαπήσω σαν κι εσένα. Δεν θέλω η ζωή μου να μοιάζει της ζωής σου. Δεν σε αρνιέμαι μάνα, δεν σε αρνιέμαι, άσε με όμως μάνα, λύτρωσέ με. Βλέπω τα σημάδια σου στην ψυχή μου. Βλέπω το κρυμμένο σου πάθος στην καρδιά μου. Βλέπω την ντροπή του κοριτσιού που ξεχάστηκε από την αγάπη, στο σώμα μου, πες μου για ποιο θάνατο κλαίμε και οι δύο. Βλέπω τη ρυτίδα σου πλάι στο στόμα μου. Βλέπω την ενοχή σου στο σώμα μου. Λύτρωσέ με μάνα, λύτρωσέ με, και εγώ, ακόμα πιο πολύ θα σ' αγαπώ. Λύτρωσέ με.

τέτο. Σημαντικός συνθέτης είναι και ο σύζυγός της, Παναγιώτης Καλαντζόπουλος. Στο πρώτο πετυχημένο άλμπουμ του Γιάννη Κότσιρα μοιράζονται τις συνθέσεις του άλμπουμ και η Ρεμπουτίσκα είναι η συνθέτης του *Αλεξάνδρεια*.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΑΝΗ

Γρηγόρης Μπιθικιώτης (1961)

Μουσική-Στίχοι: Μάρκος Βαμβακάρης

Αν κάποιος ήθελε να προβλέψει μερικά τραγούδια που θα ακούγονται στα επόμενα χρόνια, σίγουρα σ' αυτή τη λίστα θα έπρεπε να συμπεριλάβει την *Αλεξανδριανή* του Μάρκου Βαμβακάρη που έκανε μεγάλη επιτυχία ο Γρηγόρης Μπιθικιώτης, ο οποίος στις αρχές της δεκαετίας του '60 είχε την τύχη να του δώσει ο συνθέτης μια σειρά από καινούργια τραγούδια του. Αργότερα το ίδιο τραγούδι διασκεύασε και ο Γιώργος Νταλάρας.

ΑΛΕΞΗΣ, Ο

Olympians (1967)

Μουσική: Βαγγέλης Πιτσιλαδής

Στίχοι: Λευτέρης Παπαδόπουλος

Εκτός από τον Πασχάλη, τα υπόλοιπα μέλη των Olympians, ήταν οι Κούλης Καλογιαννίδης, κιθάρα, γεννημένος στη Θεσσαλονίκη το 1944, Άλκης Κακαλιάγκος, πλήκτρα, Θεσσαλονίκη, 1943, Βαγγέλης Κουτσοτόλης, σαξόφωνο, Τσεχοσλοβακία, 1947, Δημήτρης Λαζαρίδης, ντραμς, Κιλκίς, 1945 και Παντελής Δεληγιαννίδης, κιθάρα. Ο Αλέξης ήταν ένα από τα τραγούδια στα οποία τους έγραψε στίχο ο Λευτέρης Παπαδόπουλος.

ΑΛΕΦΑΝΤΟΣ, Ο

Τα Παιδιά Απ' Την Πάτρα (1986)

Μουσική: Βαγγέλης Δελακούρας,

Χρήστος Παπαδόπουλος

Στίχοι: Βαγγέλης Δελακούρας

Τα Παιδιά Από Την Πάτρα ήταν μία ομάδα από νέους που οι περισσότεροι βρέθηκαν σ' αυτή την πόλη με την ιδιότητα του φοιτητή και έφτιαξαν το συγκρότημα που έκανε εμφανίσεις σχεδόν σε όλους τους χώρους που υπήρχαν στην πόλη της Πάτρας για να καταλήξουν στο τέλος στο *Χάραμα*. Το *Χάραμα* ήταν ιδιοκτησία του επιχειρηματία Χρήστου Οικονόμου και ήταν αυτός που χρηματοδότησε την ηχογράφηση του πρώτου τους άλμπουμ. Μέλη τους ήταν οι Χρήστος Παπαδόπουλος, μπουζούκι, Αργύρης Παπαγεωργίου, κιθάρα, Λάμπρος Καρελάς, ακορντεόν, Βαγγέλης Δεληκούρας, κιθάρα, Παναγιώτης Μανωλάκος, μπουζούκι και αρκετοί άλλοι μουσικοί που έπαιζαν στις ηχογραφήσεις τους. Το ρεπερτόριό τους ήταν κυρίως διασκευές, αλλά έγραφαν και πρωτότυπα τραγούδια, όπως ο *Αλέφαντος*, που αναφερόταν φυσικά στο γνωστό προπονητή του ποδοσφαίρου.

ΑΛΗΤΑΚΙΑ, Τ' (Βρε Ντουινιά)

Κώστας Μανιατάκης (1939)

Μουσική: Μιχάλης Σουγιούλ,

Γιάννης Κυπαρίσης

Στίχοι: Αλέκος Σακελλάριος,

Χρήστος Γιαννακόπουλος

Ο ηθοποιός και τενόρος Κώστας Μανιατάκης, γεννήθηκε στην Αθήνα το 1914 και πέθανε στις 26 Νοεμβρίου του 1979. Την πρώτη του εμφάνιση στο θέατρο την έκανε το 1934. *Τ' Αλητάκια* ήταν ένα από τα δύο πρώτα τραγούδια που έγραψε ο Σουγιούλ για το θέατρο και ακούστηκε για πρώτη φορά από τον

Μανιατάκη στο θέατρο *Σαμαρτζή* στην παράσταση που είχε τον τίτλο *Φράουλα*.

ΑΛΗΤΗ

Βίκυ Μοσχολιού (1971)

Μουσική: Γιώργος Ζαμπέτας

Στίχοι: Αλέξανδρος Καριαντάς

Ο Αλέκος Καριαντάς γεννήθηκε στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου το 1944, η καταγωγή του ήταν όμως από τη Χίο. Σε ηλικία 6 ετών αρχίζει γι' αυτόν μία μικρή οδύσσεια. Περνάει από την Αθήνα για να καταλήξει 18 ετών μετανάστης στη Γερμανία. Με το ταχυδρομείο έστειλε στίχους του στο Γιώργο Ζαμπέτα και ξεκίνησε η μακρόχρονη συνεργασία τους με τραγούδια όπως ο *Αλήτης* της Βίκυς Μοσχολιού.

ΑΛΗΤΗ Μ' ΕΠΙΕΣ ΜΙΑ ΒΡΑΔΙΑ

Στράτος Παγιουμτζής (1940)

Μουσική-Στίχοι:

Απόστολος Χατζηχρήστος

Ο Απόστολος Χατζηχρήστος γεννήθηκε στη Σμύρνη το 1901 και ερχόμενος στην Ελλάδα το 1926 ήταν ένας από αυτούς που έφεραν τον ήχο του ρεμπέτικου στην πόλη του Πειραιά, την πόλη που φιλοξένησε σχεδόν όλους τους μεγάλους του λαϊκού μας τραγουδιού που ήλθαν από τη Μικρά Ασία. Ο Χατζηχρήστος που πέθανε το 1959, είχε ηχογραφήσει το πρώτο του τραγούδι το 1937. Ο Στράτος Παγιουμτζής έχει ερμηνεύσει αρκετές από τις συνθέσεις του. Οι παλαιότεροι που ξέρουν αρκετά πράγματα του παρασκηνίου, ισχυρίζονται ότι οι στίχοι του τραγουδιού ανήκαν στον Γιάννη Λελάκη, που ποτέ όμως δεν τους διεκδίκησε.

ΑΛΛΑ ΜΟΥ ΛΕΝ' ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΣΟΥ

Πόλυ Πάνου (1959)

Μουσική: Θ. Δερβενιώτης

Στίχοι: Κώστας Μάνεσης

Η Πόλυ Πάνου ήταν κατά μία έννοια η συνέχεια των γυναικείων φωνών που είχαν κυριαρχήσει στο λαϊκό μας τραγούδι από τα τέλη της δεκαετίας του '40. Σωτηρία Μπέλλου, Μαρίκα Νίνου, Ιωάννα Γεωργακοπούλου, ήταν οι πρώτες που ξεχώρισαν στο χώρο και αυτή η επιτυχία βρήκε συνέχεια μέσα από τις φωνές της Πόλυσ Πάνου, της Καίτης Γκρέυ και της Γιώτας Λύδια. Κάθε νέα δεκαετία γνωρίζουν επιτυχία και νέες φωνές, αλλά δεν είναι τυχαίο το ότι οι νεότερες τραγουδίστριες και τραγουδιστές συχνά διασκευάζουν τραγούδια από τα παλαιότερα όπως το *Αλλα Μου Λεν' Τα Μάτια Σου*.

ΑΛΛΗ ΑΓΑΠΗ ΕΠΙΑΣΕΣ

Βίκυ Μοσχολιού (1964)

Μουσική-Στίχοι: Νίκος Δαλέζιος

Οι περισσότερες επιτυχίες της δεκαετίας του '60 κυκλοφορούσαν σε δίσκους 45 στροφών και στη συνέχεια ο κάθε καλλιτέχνης, όταν συμπλήρωνε έναν αριθμό από πετυχημένα τραγούδια, κυκλοφορούσε άλμπουμ με όλες τις επιτυχίες του. Αυτό συνέβη με το *Αλλη Αγάπη Έπιασες*, ένα από τα πιο γνωστά τραγούδια της Βίκυς Μοσχολιού. Το τραγούδι θεματολογικά έχει μάλλον σχέση με τον *Πασατέμπο* του Μανώλη Χιώτη.

ΑΛΛΟΙΩΤΙΚΗ ΜΕΡΑ

Τάνια Τσανακλίδου (1990)

Μουσική: Τάκης Μπουγάς

Στίχοι: Τασούλα Θωμαΐδου,

Τάνια Τσανακλίδου

Με το που πήρε το πτυχίο της ως ηθοποιός η Τάνια Τσανακλίδου άρχισε τις

εμφανίσεις της στο Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος, αλλά η μουσική ήταν αυτή που την κέρδισε και το 1974 κάνει την πρώτη της εμφάνιση σε μεγάλο δίσκο με το άλμπουμ του Μίκη Θεοδωράκη *Τα Λαϊκά* συνοδεύοντας τον Μανώλη Μησιά. Το *Αλλοιώτικη Μέρα* είναι ένα από τα τραγούδια που υπήρχαν στο ομώνυμο άλμπουμ της που κυκλοφόρησε το 1990.

ΑΛΛΟΣ ΓΙΑ ΧΙΟ ΤΡΑΒΗΞΕ Δημήτρης Μητροπάνος (1971)

Μουσική: Δήμος Μούτσης
Στίχοι: Μάνος Ελευθερίου

Ο Δημήτρης Μητροπάνος γεννήθηκε στα Τρίκαλα στις 2 Απριλίου του 1948 και ζει στην Αθήνα από το 1964. Ένα χρόνο αργότερα, το 1965, αρχίζει να ασχολείται με το τραγούδι και από το 1967 κυκλοφορεί τους πρώτους του μι-

κρούς δίσκους για να φτάσουμε στα 1971 με το δεύτερο του άλμπουμ, τον *Άγιο Φεβρουάριο*, στο οποίο τραγουδά και η Πετρή Σαλπέα, να γνωρίζει τις πρώτες του μεγάλες επιτυχίες με τραγούδια όπως το *Άλλος Για Χίο Τράβηξε*.

ΑΛΛΟΣ Σ' ΑΓΑΠΗΣΕ ΚΙ ΑΛΛΟΣ ΣΕ ΠΑΙΡΝΕΙ

Μαριάννα Χατζοπούλου (1956)
Μουσική: Άκης Σμυρναίος
Στίχοι: Κώστας Μάνεσης

Το 1956 η Μαριάννα Χατζοπούλου ήταν στο ξεκίνημα της καριέρας της στο τραγούδι και θα πρέπει να ήταν η πιο πετυχημένη χρονιά για την τραγουδίστρια με το ξεχωριστό ύφος που έχει επηρεάσει αρκετές από τις σύγχρονες τραγουδίστριες, όπως την Ελευθερία Αρβανιτάκη. Το *Άλλος Σ' Αγάπησε Κι Άλλος Σε Παίρνει* ήταν μια ακόμα επιτυχία της.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΝΑΓΡΕΟΥ

Ο ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ ΠΕΘΑΝΕ (ΚΑΙ ΠΟΥ ΓΙΑ ΠΑΝΤΑ ΖΕΙ)
Μουσική-Στίχοι: Μάνος Χατζιδάκις

«Κι ήταν παιδί στα δεκαεφτά, που τώρα έχει πετάξει. Ποιός θα σου φέρει αγάπη μου το γράμμα που έχω τάξει; Ο ταχυδρόμος πέθανε στα δεκαεφτά τον χρόνια κι ήταν αυτός η αγάπη μου, ου, ου, ου». Το ηλεκτρόφωνο στο τραπέζι της κουζίνας γρατζουνάει την άκρη από το σαρανταπεντάρι δισκάκι. Φοράω κοντά παντελόνια, κοιτάζω μια τον πατέρα μου και μια τη θεία μου Ιωάννα άναυδος. Μέσα μου χοροπηδάνε η ταραχή, η ευτυχία, η περιέργεια. Εικόνες γυναικών με ρούχα φανταχτερά, με πλάτες μισόγυμνες, ανδρών με κουστούμια και επίσημο κράτημα άφιλτρον τσιγάρον στα ακροδάχτυλα, ήχοι μακρνοί του καλοκαιριού ανάκατοι με μουσικές ανεξιχνίαστες, το πιάνο μου! Το πιάνο μου τρέχει μόνο του σαν παλιά γερμανική μοτοσικλέτα στις κατηφορικές γειτονιές της Καλλιθέας. «Θα πηγαίνει στο ωδείο», σκέφτομαι κι ανυπομονώ να γίνει απόγευμα, να πάρω την τσάντα με τις παρτιτούρες και να πάω στο μάθημα μουσικής... Μετά από χρόνια έμαθα πως το τραγούδι αυτό ήταν κομμάτι μιας θεατρικής παράστασης ενός έργου του Πιραντέλο, πως ήταν το «Απόψε Αυτοσχεδιάζουμε» και πως ο Μάνος Χατζιδάκις «αυτοσχεδίασε» ένα στίχο και πως το ωραιότερο *glissando* της ελληνικής μουσικής το είχε ερμηνεύσει η κυρία Ζωή Φυτούση.

ΑΛΛΟΤΙΝΕΣ ΜΟΥ ΕΠΟΧΕΣ

Στέλιος Καζαντζίδης (1969)

Μουσική-Στίχοι: Απόστολος Καλδάρας

Το *Αλλοτινές Μου Εποχές* ήταν ένα από τα αρκετά πετυχημένα τραγούδια του Στέλιου Καζαντζίδη που υπήρχαν στο άλμπουμ του 1969 *Νυχτερίδες Κι Αράχνες*. Το ίδιο άλμπουμ περιείχε ακόμα τα τραγούδια *Ντροπή* και *Ας Παν' Στην Ευχή Τα Παλιά*. Ο Καζαντζίδης ήταν από τους τραγουδιστές που είχαν επιτυχίες με τραγούδια του Καλδάρου σε τρεις διαφορετικές δεκαετίες, αρχίζοντας βέβαια από τη δεκαετία του '50.

ΑΛΟΙΜΟΝΟ-ΑΛΟΙΜΟΝΟ

Κωστής Χρήστου (1971)

Μουσική: Μ. Χριστόπουλος

Στίχοι: Σ. Καπίρης

Ο Κωστής Χρήστου γεννήθηκε στην Αθήνα στις 17 Ιουλίου του 1947 και η καλλιτεχνική του καριέρα έφτασε στο αποκορύφωμα της με την ερμηνεία του στο *Αλοίμονο-Αλοίμονο*. Μία επιτυχία που δεν μπόρεσε να επαναλάβει στα επόμενα χρόνια, παρ' όλο που κυκλοφόρησε αρκετούς μεγάλους δίσκους.

ΑΜΑ ΘΕΣ ΝΑ ΚΛΑΨΕΙΣ ΚΛΑΨΕ

Πάνος Γαβαλάς (1962)

Μουσική: Απόστολος Καλδάρας

Στίχοι: Γιώργος Σαμολαδάς

Ο Πάνος Γαβαλάς εμφανίστηκε στις αρχές της δεκαετίας του '50 και κατάφερε να κρατηθεί στην επικαιρότητα για πολλά χρόνια και να γίνει ένας από τους δημοφιλέστερους Έλληνες τραγουδιστές. Στην ίδια περίοδο είχαν αρχίσει να γίνονται γνωστοί και ο Στέλιος Καζαντζίδης και ο Γρηγόρης Μπιθικώτσης. Το *Αμα Θεσ Να Κλάψεις Κλάψε*, ήταν από τις μεγάλες επιτυχίες της δεκαετίας του '60.

ΑΜΑΞΑ ΜΕΣ ΤΗ ΒΡΟΧΗ, Η

Απόστολος Χατζηχρήστος (1939)

Μουσική-Στίχοι:

Απόστολος Χατζηχρήστος

Ο Απόστολος Χατζηχρήστος έπαιξε ακορντεόν, κιθάρα, μπαγλαμά και μπουζούκι. Το 1935 γνώρισε τον Γιάννη Παπαϊωάννου και έγιναν αχώριστοι φίλοι. Τις πρώτες του εμφανίσεις τις έκανε στο *Δάσος* του Βλάχου, που ήταν στο Βοτανικό, μαζί με ονόματα όπως οι Βαμβακάρης, Κηρομούτης, Μπαγιαντέρας, Στράτος και όλοι οι γνωστοί της εποχής. Το τραγούδι του *Αμαξα Μεσ Τη Βροχή* ήταν από τα πιο γνωστά του.

ΑΜΟΡΕ ΜΟΥ ΕΡΩΤΑ ΜΟΥ

Ζωίτσα Κουρούκλη (1961)

Μουσική: Σπύρος Πιπεράκης

Στίχοι: Χρ. Πύρπασος

Η Ζωή Κουρούκλη είναι μία από τις πιο γνωστές μορφές στο χώρο της ελαφράς μουσικής. Κυριάρχησε στα τέλη της δεκαετίας του '50, αρχές δεκαετίας του '60 με πολλές επιτυχίες στο ενεργητικό της. Στη συνέχεια έγινε μέλος στο συγκρότημα των Minies. Το *Αμόρε Μου, Έρωτά Μου* είναι σύνθεση του κιθαρίστα Σπύρου Πιπεράκη, που ως μουσικός έπαιξε σε αρκετές ηχογραφήσεις συνθετών, όπως του Μάνου Χατζιδάκι.

ΑΜΦΙΒΟΛΙΕΣ

Λευτέρης Μυτιληναίος (1968)

Μουσική-Στίχοι:

Γρηγόρης Μπιθικώτσης

Ο Λευτέρης Μυτιληναίος γεννήθηκε στην Αθήνα στις 24 Απριλίου του 1946 και ουσιαστικά ήταν αυτό που πολλοί αποκαλούν τραγουδιστής της μίας επιτυχίας, αν και συνεχίζει να ηχογραφεί μέχρι και σήμερα. Στη συγκεκριμένη περίπτωση ήταν ένα τραγούδι που έγραψε γι' αυτόν ο Γρηγόρης Μπιθικώτσης.

ΑΝ ΒΓΟΥΝ ΑΛΗΘΕΙΑ

Αττίκ (1920)

Μουσική-Στίχοι: Αττίκ

Τα τραγούδια του Αττίκ είναι από τα λίγα Ελλήνων συνθετών που έχουν μείνει στη μνήμη του λαού μας περισσότερο από 70 χρόνια. Ενδεχομένως το ίδιο θα συμβεί και για πολλά από τα τραγούδια μεγάλων συνθετών της δεκαετίας του '50 και '60, αλλά από την περίοδο που έγραφε τραγούδια ο Αττίκ, κανείς δεν είχε τόσο μεγάλη διάκριση καλλιτεχνικής αποδοχής. Το *Αν Βγουν Αλήθεια* ήταν κι αυτό μια από τις μεγάλες επιτυχίες του.

ΑΝ ΔΕΙΣ ΣΤΟΝ ΥΠΝΟ ΣΟΥ ΕΡΗΜΙΑ

Μανώλης Καναρίδης (1961)

Μουσική-Στίχοι:

Σταύρος Κουγιουμτζής

Απο τα πρώτα τραγούδια που κυκλοφόρησε σε δίσκο ο Σταύρος Κουγιουμτζής ήταν το *Αν Δεις Στον Ύπνο Σου Ερημιά*, που αρχικά το ερμήνευσε ο Μανώλης Καναρίδης και ένα χρόνο αργότερα η Μάριον Σίλβα. Η καταξίωση του τραγουδιού έγινε όμως το 1970 όταν το ερμήνευσε ο Γιώργος Νταλάρας στο άλμπουμ του *Να ΄Τανε Το ΄21*.

ΑΝ ΔΕΝ ΕΙΧΑ ΚΑΙ ΣΕΝΑ

Γιάννης Πάριος (1983)

Μουσική: Αλέκος Χρυσοβέργης

Στίχοι: Ειρ. Χρυσοβέργη, Σ. Γιατρού

Για περισσότερα από 35 χρόνια ο Αλέκος Χρυσοβέργης γνωρίζει επιτυχίες σε διάφορους μουσικούς χώρους, όπως αρχικά το ελαφρό και στη συνέχεια το λαϊκό τραγούδι. Άρχισε να γράφει τραγούδια από 20 ετών και το 1983 γράφει την επιτυχία του δίσκου *Όταν Βραδιάζει* του Γιάννη Πάριου με τίτλο *Αν Δεν Είχα Και Σένα*.

ΑΝ ΕΙΝΑΙ Η ΑΓΑΠΗ ΑΜΑΡΤΙΑ

Τζένη Βάνου (1974)

Μουσική: Μίμης Πλέσσας

Στίχοι: Ηλίας Λυμπερόπουλος

Το πραγματικό όνομα της Τζένης Βάνου, είναι Ευγενία Βραχνού και γεννήθηκε στην Αθήνα στις 10 Ιανουαρίου του 1936. Στη δισκογραφία τη συναντάμε το 1959, ενώ μετά τις σημαντικές επιτυχίες στο χώρο του ελαφρού τραγουδιού στη δεκαετία του '60, την επόμενη δεκαετία ακολουθεί κι αυτή με τη σειρά της τον Μίμη Πλέσσα που ήταν ο συνθέτης που την ανακάλυψε όταν έκανε τη δική του στροφή του προς το ελαφρολαϊκό. Μια από τις μεγάλες επιτυχίες τους σ' αυτό το χώρο ήταν το *Αν Είναι Η Αγάπη Αμαρτία*, από το άλμπουμ *Αν Η Αγάπη*.

ΑΝ ΕΙΧΑΤΕ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΟΥ

Πάνος Παπαθανασίου (1945)

Μουσική: Γιάννης Σπάρτακος

Στίχοι: Κώστας Κοφινιώτης

Η ορχήστρα του Γιάννη Σπάρτακου συνοδεύει τον Πάνο Παπαθανασίου στο *Αν Είχατε Τα Μάτια Τα Δικά Μου*, ένα τραγούδι που ήταν από τα αγαπημένα στην εποχή του και γνώρισε αρκετές διασκευές από τους τραγουδιστές της εποχής.

ΑΝ Η ΜΙΣΗ ΜΟΥ ΚΑΡΔΙΑ

Μαρία Δημητριάδη (1975)

Μουσική: Θάνος Μικρούτσικος

Στίχοι: Ναζίμ Χικμέτ

(Μετάφραση Γιάννης Ρίτσος)

Ο Ναζίμ Χικμέτ γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1901 και νέος παίρνει μέρος στο Κεμαλικό κίνημα ενάντια στο διεφθαρμένο καθεστώς του Σουλτάνου. Το 1920 φτάνει στη Μόσχα όπου και αφιερώνει τα επόμενα χρόνια του στη μελέ-

τη της πολιτικής οικονομίας και της κοινωνιολογίας. Την ίδια περίοδο στέλνει ποιήματά του σε προοδευτικά περιοδικά της Τουρκίας. Το *Αν Η Μισή Μου*

Καρδιά έχει μελοποιηθεί από τον Θάνο Μικρούτσικο στο άλμπουμ του Πολιτικά Τραγούδια.

ΝΙΚΟΣ ΑΝΤΥΠΑΣ

ΑΣΜΑ ΑΣΜΑΤΩΝ

Μουσική: Μίκης Θεοδωράκης

Στίχοι: Ιάκωβος Καμπανέλλης

Όταν μου ζητήθηκε ν' απαντήσω σ' αυτήν την ερώτηση, η σκέψη μου πήγε αμέσως στον Μάνο Χατζιδάκι.

Στην ιδιαίτερη μουσική του, τον αξέχαστο στίχο. Ταξίδεψε στον Γκάτσο, τον Αναγνωστάκη, τον Α. Παπαδόπουλο, τον Μ. Ελευθερίου την αγαπημένη Λίνα (Νικολακοπούλου). Κι έπειτα άφησα ελεύθερο το συναίσθημα στο χρόνο. Στις περιοδείες. Μάνος, Μίκης, Μαρία Φαραντούρη. Έλληνες και ξένοι να παραληρούν, να εκστασιάζονται, ν' ανατριχιάζουν με το πάθος, το λυρισμό, τις ερμηνείες.

Ελευθερία, δικαιοσύνη, έρωτας, τραγούδι.

Ένα τραγούδι, μια επιική και συνάμα λυρική φωνή η Μαρία Φαραντούρη, η μελωδία του Μίκη Θεοδωράκη, οι στίχοι του Ιάκωβου Καμπανέλλη, το «Άσμα Ασμάτων»:

*«Τι ωραία που είν' η αγάπη μου
με το καθημερινό της φόρεμα κι ένα χτενάκι στα μαλλιά
Κανείς δεν ήξερε πως είναι τόσο ωραία...»*

Υπάρχει αλήθεια πιο μεγάλος θαυμαστής απ' τον ερωτευμένο;

*«Μην είδατε την αγάπη μου / μην είδατε την αγάπη μου
μην είδατε την αγάπη μου...»*

Η πιο παρακτική παράκληση του αιώνα. Θυμάμαι τη Μαρία να τραγουδά και το θέατρο να ριγά. Λιτή και δωρική, μόνο το χέρι της να πάλλεται στη μελωδία και η φωνή της να ζωντανεύει το Μαουτχάουζεν.

*«Την είδαμε σε μακρινό ταξίδι / δεν είχε πια το φόρεμά της
ούτε χτενάκι στα μαλλιά*

*τι ωραία που είν' η αγάπη μου / η χαϊδεμένη από τη μάνα της
και τ' αδερφού της τα φιλιά... / κανείς δεν ήξερε πως είναι τόσο ωραία...!»*

Λίγοι στίχοι, χιλιάδες εικόνες. Η Κύπρος, η Λατινική Αμερική, το Αφγανιστάν, το Ιράκ, η Σερβία, η Παλαιστίνη, το Ισραήλ. Αθώοι, άμαχοι χωρίς αιτία, χωρίς δικαιολογία, όλοι ορφανοί. Ο μισός πλανήτης σφάζεται, πολεμάει, χάνεται από κακουργίες. Κι ο έρωτας, η ζωοδότρα πηγή αυτής της γης, ρωτά: «μην είδατε την αγάπη μου;».

ΑΝ ΗΜΟΥΝ ΠΛΟΥΣΙΟΣ

Δώρος Γεωργιάδης (1972)

Μουσική: Δώρος Γεωργιάδης

Στίχοι: Σώτια Τσώτου

Ο Δώρος Γεωργιάδης γεννήθηκε στη Λευκωσία το 1947 και το 1972 τραγουδώντας το *Αν Ήμουν Πλούσιος* στο φεστιβάλ τραγουδιού της Θεσσαλονίκης κέρδισε το πρώτο βραβείο, με συνέπεια οι στίχοι της Σώτιας Τσώτου να γίνουν πραγματικότητα στα επόμενα χρόνια με την επιτυχία που γνώρισε. Μια επιτυχία που συνεχίστηκε σε μικρότερη έκταση μέχρι τα πρώτα χρόνια της δεκαετίας του '80.

ΑΝ ΗΜΟΥΝΑ ΘΕΟΣ

Τώνης Μαρούδας (1947)

Μουσική: Μιχάλης Σουγιούλ

Στίχοι: Κώστας Κοφινιώτης

Ο Τώνης Μαρούδας γεννήθηκε στην Ομόνοια της Πάτρας και από το 1936 έζησε στην Αθήνα όπου και άρχισε να τραγουδά ένα χρόνο αργότερα, το 1937, σε ηλικία 17 ετών. Ο Μαρούδας πέθανε στις 22 Ιουλίου του 1988, αφού ήδη είχε ηχογραφήσει δεκάδες πετυχημένα τραγούδια που τον κατατάσσουν ως ένα από τους δημοφιλέστερους Έλληνες τραγουδιστές. Το *Αν Ήμωνα Θεός* ήταν ένα από τα πολλά τραγούδια του Μ. Σουγιούλ που έκανε επιτυχία.

ΑΝ ΘΥΜΗΘΕΙΣ ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΜΟΥ

Γιοβάννα (1960)

Μουσική: Μίκης Θεοδωράκης

Στίχοι: Νίκος Γκάτσος

Το *Αν Θυμηθείς Το Όνειρό Μου* γράφτηκε αρχικά σαν ορχηστρικό κομμάτι για την κινηματογραφική ταινία του 1958 *Honeymoon*, που ήταν μια Αγγλο-ϊσπανική παραγωγή σε σκηνοθεσία του Michael Powell. Στην ταινία έπαιξε η

Ludmilla Tscherina. Η επιτυχία της ταινίας βοήθησε στο να γίνουν πετυχημένες φωνητικές διασκευές του από τραγουδιστές όπως η Petula Clark και ο Marino Marini. Στην Ελλάδα κυκλοφόρησε δύο χρόνια αργότερα. Όπως συνήθιζαν μάλιστα τότε, το τραγούδι γνώρισε δύο διαφορετικές ερμηνείες, μια από τη Γιοβάννα και μια από τη Μαίρη Λίντα, η οποία το παρουσίασε και σε συναυλία που έδωσε ο συνθέτης το Μάρτιο του 1961 στο θέατρο *Κεντρικόν*, έχοντας για πρώτη φορά σε μερικά τραγούδια τη συνοδεία του Μάνου Χατζιδάκι στο πιάνο. Το *Honeymoon Song* έκανε αξιόλογη καριέρα στο εξωτερικό σαν ορχηστρικό με την ορχήστρα Manuel και το βρισκόμαστε σχετικά πρόσφατα στο άλμπουμ των Beatles, *Live At The BBC*. Αρκετές ερμηνείες έγιναν τελευταία στο τραγούδι και από τους Α. Ρέμο, Γ. Πάριο, Γ. Πλούταρχο, Γ. Δημητριάδη κ.ά.

ΑΝ Μ' ΑΓΑΠΑΣ

Τάνια Τσανακλίδου (1982)

Μουσική: Γιάννης Σπανός

Στίχοι: Τάκης Καρνάτσος

Ένα από τα σημαντικότερα άλμπουμ της δεκαετίας του '80 ήταν το *Φίλε* του Γιάννη Σπανού στο οποίο ο συνθέτης χρησιμοποίησε αρκετούς διαφορετικούς στιχουργούς, όπως οι Λάκης Τεάξης, Μάνος Ελευθερίου και Τάκης Καρνάτσος. Ο τελευταίος, που είχε γεννηθεί το 1946 στην Αθήνα, ήταν ένας ταλαντούχος άνθρωπος με συμμετοχή σε ποικίλες καλλιτεχνικές δραστηριότητες όπως η ζωγραφική, η σκηνοθεσία, ενώ έκανε καριέρα ως ηθοποιός και συγγραφέας. Ως στιχουργός είχε γράψει μάλλον τα καλύτερα τραγούδια αυτού του άλμπουμ, ένα από τα οποία είναι το *Αν Μ' Αγαπάς*.

ΑΝ Μ' ΑΓΑΠΑΣ ΦΙΛΑ ΣΤΑΥΡΟ

Δήμητρα Γαλάνη (1973)

Μουσική: Γιώργος Χατζηνάσιος

Στίχοι: Γιάννης Λογοθέτης

Η Δήμητρα Γαλάνη είναι μία από τις ξεχωριστές περιπτώσεις στο ελληνικό τραγούδι. Ξεκίνησε από την ηλικία των 16 ετών και ευτύχησε στη μακρόχρονη πορεία της στο τραγούδι να συνεργασθεί με όλους σχεδόν τους μεγάλους μας συνθέτες σε βαθμό που ίσως μόνο ο Γρηγόρης Μπιθικιώτης το έχει καταφέρει. Το *Αν Μ' Αγαπάς Φίλα Σταυρό* έχει ηχογραφηθεί στη δεύτερη από τις πέντε δεκαετίες που είναι ενεργή στα καλλιτεχνικά πράγματα της χώρας μας και υπάρχει στο άλμπουμ *Έχει Ο Θεός*.

ΑΝ Μ' ΑΞΙΩΣΕΙ Ο ΘΕΟΣ

Μάρκος Βαμβακάρης (1936)

Μουσική-Στίχοι: Μάρκος Βαμβακάρης

Ο Μάρκος Βαμβακάρης έγραφε απλά με βασιική δύναμη των τραγουδιών του τη μουσική που έβγαине μέσα από το μπουζούκι του. Μουσική που έβγαине κατ' ευθείαν από την καρδιά του και ήταν γεμάτη από ελληνικότητα. Στο *Αν Μ' Αξιώσει Ο Θεός* αναφέρεται στο Τζιμ Λόντο (τον Έλληνα παλαιστή) και τη Γκρέτα Γκάρμπο (τη μεγάλη ντίβα του Χόλιγουντ), ονόματα που ήταν τότε στην επικαιρότητα, το καθένα για τις δικές του δραστηριότητες. Μαζί του παίζει μπουζούκι και τραγουδά ο Κώστας Ρούκουνας.

ΑΝ ΜΟΥ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥΣΕΣ

Μιχάλης Χατζηγιάννης (2003)

Μουσική: Μιχάλης Χατζηγιάννης

Στίχοι: Ελεάνα Βραχάλη

Το 2003 ήταν η χρονιά που ο Μιχάλης Χατζηγιάννης κυκλοφορεί μία σειρά από τραγούδια σε μορφή cd single, όπως

το *Μόνος Μου* και το *Αν Μου Τηλεφωνούσες*. Το τελευταίο γίνεται μία από τις μεγαλύτερες επιτυχίες της χρονιάς, εδραιώνοντας την κυριαρχία του νεαρού τραγουδιστή τα τελευταία χρόνια.

ΑΝ ΞΑΝΑΡΧΟΣΟΥΝ

Στέλιος Καζαντζίδης (1961)

Μουσική-Στίχοι: Απόστολος Καλδάρας

Στις αρχές της δεκαετίας του '60 ο Στέλιος Καζαντζίδης είχε μια πολύ μεγάλη σειρά επιτυχιών ερμηνεύοντας τραγούδια που έγραφε ο ίδιος, αλλά και άλλοι γνωστοί συνθέτες της εποχής όπως ο Απόστολος Καλδάρας. Αυτό το σερί των επιτυχιών διακόπηκε μερικώς με την αποχώρηση του από τη δισκογραφική εταιρία της *Κολούμπια* και την προσχώρηση του στη *Μίνως*, προφανώς γιατί στη *Μίνως* δεν υπήρχαν συνθέτες σαν τον Απόστολο Καλδάρα για να του δώσουν τραγούδια όπως το *Αν Ξαναρχόσουν*.

ΑΝ ΠΕΘΑΝΕΙ ΜΙΑ ΑΓΑΠΗ

Χάρης Αλεξίου (1982)

Μουσική: Χρήστος Νικολόπουλος

Στίχοι: Μανώλης Ρασούλης

Το *Αν Πεθάνει Μια Αγάπη* ήταν η μεγαλύτερη επιτυχία από το άλμπουμ της Αλεξίου *Η Ζωή Μου Κύκλος Κάνει*. Υπήρχε στην πλευρά του άλμπουμ που είχε τραγούδια γραμμένα από τον Χρήστο Νικολόπουλο, ο οποίος έχει γράψει αρκετά από τα πετυχημένα τραγούδια της Χαρούλας στη μακρόχρονη καριέρα της.

ΑΝ Σ' ΑΡΝΗΘΩ ΑΓΑΠΗ ΜΟΥ

Τζένη Βάνου (1961)

Μουσική: Μίμης Πλέσσας

Στίχοι: Δανάη Στρατηγοπούλου

Ο δημοσιογράφος Γιώργος Κολοκο-

τρώνης ήταν αυτός που ως γείτονας της Τζένης Βάνου την άκουγε καθημερινά να τραγουδά από το παράθυρο του σπιτιού της και έπεισε τη μητέρα της να τη στείλει στον Μίμη Πλέσσα, ο οποίος αμέσως κατάλαβε τη δύναμη της φωνής της. Το *Αν Σ' Αρνηθώ Αγάπη Μου* ήταν ένα από τα πρώτα τραγούδια που ηχογράφησαν μαζί και ένα από αυτά που έμειναν αναλλοίωτα στο πέρασμα του χρόνου και τραγουδήθηκαν από πολλούς άλλους τραγουδιστές. Η πρώτη εκτέλεση ανήκει στον Φώτη Δήμα, ενώ αργότερα ο Κώστας Χατζής το τραγούδησε με επιτυχία στην ταινία *Φτωχαδάκια Και Λεφτάδες*.

ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΥΡΟ ΚΑΙ ΤΖΙΑ **Γρηγόρης Μπιθικιώτης,** **Καίτη Θύμη (1961)**

Μουσική: Μίκης Θεοδωράκης
Ποίηση: Οδυσσέας Ελύτης

Με την επιτυχία του *Επιτάφιου*, μια σειρά από γνωστούς ποιητές της εποχής άρχισε να προσεγγίζει τον Μίκη Θεοδωράκη και να του προτείνει να μελοποιήσει τα ποιήματά του. Ο Οδυσσέας Ελύτης πρότεινε το ποίημα *Ανάμεσα Σύρο και Τζια* και ήταν η βάση της μετέπειτα συνεργασίας των δυο ανδρών

στο *Άξιον Εστί*. Το *Ανάμεσα Σύρο και Τζια* τραγούδησε ο Γρηγόρης Μπιθικιώτης με την Καίτη Θύμη και είναι ένα από τα τραγούδια του κύκλου *Αρχιπέλαγος*.

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ, ΟΙ **Πέτρος Αναγνωστάκης (1964)**

Μουσική: Θόδωρος Δερβενιώτης
Στίχοι: Κώστας Βίβρος

Ο Πέτρος Αναγνωστάκης γεννήθηκε στα Ταμπούρια του Πειραιά το 1933 και για πρώτη φορά τον συναντάμε στο τραγούδι το 1959. Ένα σημαντικό μέρος των τραγουδιών που ηχογραφήθηκε ήταν διασκευές σε επιτυχίες που ηχογραφούσαν καλλιτέχνες στην άλλη μεγάλη δισκογραφική εταιρεία της εποχής την *Κολούμπια*. Ο Αναγνωστάκης έχει όμως στο ενεργητικό του στην *Οντέον* και ηχογραφήσεις που έγιναν μεγάλες επιτυχίες και ηχογραφήθηκαν αποκλειστικά από αυτόν όπως οι *Αναμνήσεις* που έγραψαν γι' αυτόν οι Θόδωρος Δερβενιώτης και Κώστας Βίβρος. Ο Αναγνωστάκης πέθανε την 1η Ιουνίου 1995 στον Πειραιά όπου μεγάλωσε.

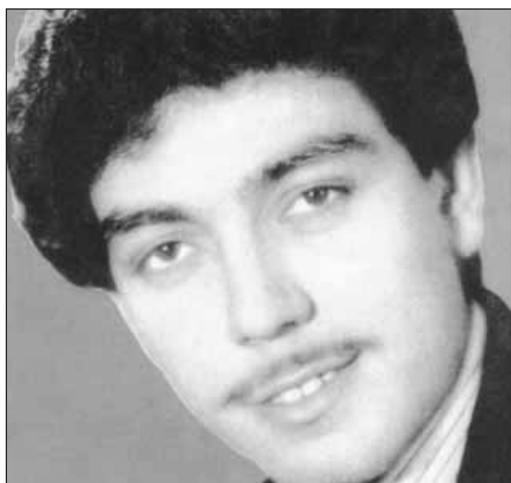
ΠΑΣΧΑΛΗΣ ΑΡΒΑΝΙΤΙΔΗΣ

Τ'ΑΣΤΕΡΙ ΤΟΥ ΒΟΡΙΑ
Μουσική: Μάνος Χατζιδάκις
Στίχοι: Νίκος Γκάτσος

Ένα τραγούδι με μια τεράστια δεξαμενή συναισθημάτων, που κάθε που το ακούω βοντάω μέσα της και σαρταράει το είναι μου από το κράτημα της αναπνοής στα 2 λεπτά και 17 δεύτερα που κρατάει η κατάδυση για να ξεβρασθώ μετά στην όχθη της πραγματικότητας, νιώθοντας την ακατανίκητη επιθυμία να ξανακάνω το ταξίδι από το τίποτα στην ελπίδα, από την ανημποριά στον ανδραγαθισμό, από την ανασφάλεια στην περιπέτεια, από το ημίφως σε μια θέση στον ήλιο, στον Ήλιο Βασιλιά, που λέγεται ΜΑΝΟΣ ΧΑΤΖΙΔΑΚΙΣ και στο ζωογόνο φως του ΝΙΚΟΥ ΓΚΑΤΣΟΥ.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΓΓΕΛΑΚΑΣ

ΜΑΝΩΛΗΣ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

ACTIVE MEMBER

ΧΑΡΙΣ ΑΛΕΞΙΟΥ

ΠΕΤΡΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΚΗΣ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥ

ΑΝΑΜΝΗΣΗ, Η

Τόνυ Πινέλλι (1968)

Μουσική: Ευάγγελος Πιτσιλαδής

Στίχοι: Γιώργος Παπαστεφάνου

Ένα από τα τελευταία τραγούδια για τα οποία έγραψε στίχους ο Γιώργος Παπαστεφάνου ήταν *Η Ανάμνηση* με τον Τόνυ Πινέλλι, έναν Ιταλό τραγουδιστή που έζησε στην Ελλάδα και γνώρισε αρκετές επιτυχίες με αποκορύφωμα αυτό το τραγούδι του Βαγγέλη Πιτσιλαδή. Παράλληλα το ίδιο τραγούδι είχε ηχογραφηθεί και από το συγκρότημα των Olympians.

ΑΝΑΠΝΟΗ ΜΟΥ

Τώνης Μαρούδας (1952)

Μουσική: Γιώργος Μουζάκης

Στίχοι: Κ. Ασημακόπουλος,

Θ. Σπυρόπουλος, Π. Παπαδούκας

Μια από τις πιο γνωστές μελωδίες του Τώνη Μαρούδα ήταν το *Αναπνοή Μου*, που διασκευάστηκε αργότερα με επιτυχία και από την Καίτη Μπελίντα. Ο Μαρούδας ήταν για την εποχή του ο αντίπαλος στη μεγάλη επιτυχία που γνώριζε ο Νίκος Γούναρης. Όπως μάλιστα συμβαίνει σχεδόν σε όλες τις εποχές, η αγάπη του κόσμου μοιραζόταν και στους δυο, με φανατικούς θαυμαστές από κάθε πλευρά.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

Ελευθερία Αρβανιτάκη (1993)

Μουσική: Δημήτρης Παπαδημητρίου

Στίχοι: Λίνα Νικολακοπούλου

Ο Δημήτρης Παπαδημητρίου γεννήθηκε στη Τζέντα της Σαουδικής Αραβίας και μεγάλωσε στην Αθήνα. Ανάμεσα στον μεγάλο αριθμό των μουσικών επενδύσεων για κινηματογραφικές και τηλεοπτικές ταινίες, ξεχώρισε *Η Αναστασία* σε σενάριο της Μιρέλλας Παπα-

οικονόμου και σκηνοθεσία του Γιώργου Κορδέλα. Πρωταγωνιστούσαν οι Μηνάς Χατζησάββας, Μυρτώ Αλικάκη και Άλκης Κούρκουλος. Η Ελευθερία Αρβανιτάκη ερμήνευε το βασικό θέμα.

ΑΝΑΨΕ ΤΟ ΤΣΙΓΑΡΟ

Καίτη Γκρέυ (1957)

Μουσική: Γεράσιμος Κλουβάτος

Στίχοι: Χαράλαμπος Βασιλειάδης

Η πρώτη συνεργασία της Καίτης Γκρέυ με τον Γεράσιμο Κλουβάτο έγινε όταν έπαιξαν μαζί στο κέντρο *Ζέφυρος*, που ήταν στο Νέο Ηράκλειο. Εκεί γνώρισε η Γκρέυ τη μητέρα του Καζαντζίδη και στη συνέχεια μέσω αυτής τον ίδιο τον Στέλιο. Ο Κλουβάτος ήταν αυτός που της έδωσε μια ακόμα επιτυχία με το *Αναψε Το Τσιγάρο*.

ΑΝΕΒΑ ΣΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙ ΜΟΥ

Μανώλης Αγγελόπουλος (1962)

Μουσική: Μπάμπης Μπακάλης

Στίχοι: Κώστας Βίβρος

Ο Μανώλης Αγγελόπουλος ήταν ο εκπρόσωπος μιας μεγάλης ομάδας ανθρώπων που ανήκαν στο χώρο των λεγόμενων μειονοτήτων του Ελληνικού πληθυσμού. Ήταν μάλιστα ο πρώτος που κατάφερε να βρει τόσο μεγάλη θετική αποδοχή από όλο το φάσμα των Ελλήνων, που για αρκετά χρόνια τον είχε τοποθετήσει στην κορυφή της μουσικής επικαιρότητας. Το *Ανέβα Στο Τραπέζι Μου* γνώρισε αρκετές πετυχημένες ερμηνείες, αλλά αυτή που ξεχώρισε ήταν του Αγγελόπουλου.

ΑΝΘΡΩΠΕ ΑΓΑΠΑ

Poll (1971)

Μουσική-Στίχοι: Κώστας Τουρνάς

Δεν είναι εύκολο να το πιστέψει κανείς και όμως το *Άνθρωπε Αγάπα* των Poll

δεν υπάρχει στο δεύτερο άλμπουμ του συγκροτήματος *Ανθρωπε...*, αλλά εκδόθηκε αρχικά μόνο σε μικρό δίσκο και θα πρέπει να είναι η μεγαλύτερη επιτυχία τους. Όπως συμβαίνει στα περισσότερα από τα τραγούδια τους, η σύνθεση είναι του Κώστα Τουρνά, που ήταν αυτός που είχε και τη μεγαλύτερη επιτυχία μετά τη διάλυση τους.

ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΕΙΜΑΣΤΕ

Δούκισσα (1973)

Μουσική-Στίχοι: Γιώργος Κοινούσης

Η πρώτη επαφή της Δούκισσας με τη μουσική γίνεται πριν συμπληρώσει τα 13 της χρόνια. Μετά από παραμονή δέκα χρόνων στην *Κολούμπια* υπογράφει στην *Πόλυγραμ*, όπου και κάνει μία δεύτερη καριέρα που διαρκεί μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του '80. Εκεί ηχογραφεί τη δικιά της εκδοχή στο *Ανθρωποι Είμαστε* του Γιώργου Κοινούσης, που γίνεται μία από τις μεγαλύτερες επιτυχίες της.

ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΟΥ, Ο

Σοφία Βέμπο (1956)

Μουσική: Μενέλαος Θεοφανίδης

Στίχοι: Μίμης Τραϊφόρος,

Δημήτρης Βασιλειάδης

Το τραγούδι *Ο Άνθρωπος Μου* ήταν ε-

πηρεασμένο από το ομώνυμο γαλλικό τραγούδι από το μακρινό παρελθόν και στη σύγχρονη απόδοση του, με διαφορετική βέβαια μουσική, ακούστηκε στην επιθεώρηση *Αλά Νάσερ*, που παίχθηκε στο θέατρο *Κυβέλη* τον Δεκέμβριο του 1956.

ANNA KAPENINA

Νίκος Ξυδάκης (1989)

Μουσική: Νίκος Ξυδάκης

Στίχοι: Θοδωρής Γκόνης

Όταν ζούσε μικρός στο Κάιρο, ο Νίκος Ξυδάκης άκουγε στο ραδιόφωνο τις μελωδίες του Μάνου Χατζιδάκι από τους ελληνόφωνους σταθμούς. Μεγαλώνοντας προσπάθησε σε πολλά από τα τραγούδια του να αναπλάσει αυτή τη μαγεία που είχε νιώσει ακούγοντας το μεγάλο συνθέτη μας. Η *Αννα Καρένινα* είναι ένα από τα τραγούδια του άλμπουμ του *Κάιρο-Ναύπλιο-Χαρτούμ*, που ηχογραφήθηκε με μουσικούς όπως οι Γιώργος Ανδρέου, Στάμος Σέμης, Πέτρος Ταμπούρης και Μανώλης Γαλιάτσος. Τραγουδά ο ίδιος ο Ξυδάκης.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΡΓΥΡΗΣ

ΧΑΝΟΜΑΙ

Μουσική: Κώστας Καπνίσσης

Στίχοι: Πυθαγόρας

Κάθε τραγούδι έχει μία φράση κλειδί που γίνεται συνήθως επιτυχία χάρις στην πολλαπλή προβολή του από τα μέσα μουσικής ενημέρωσης επηρεάζοντας πολλούς εις βάρος πολλών αξιόλογων τραγουδιών που δεν έχουν τις ίδιες ευκαιρίες. Από αυτά, το «Χάνομαι» είναι ένα από τα τραγούδια που έχω ερμηνεύσει και εγώ στη δεκαετία του '70 και είναι ένα από τα τραγούδια που ξεχωρίζω.

ANNA MHN ΚΛΑΙΣ

Μαρία Δημητριάδη (1978)

Μουσική: Θάνος Μικρούτσικος

Στίχοι: Μπέρτολτ Μπρεχτ

Ο Θάνος Μικρούτσικος γεννήθηκε στην Πάτρα στις 13 Απριλίου του 1947 και εκτός από τις μουσικές του σπουδές, έχει πάρει και πτυχίο στα μαθηματικά, ενώ διετέλεσε και Υπουργός Πολιτισμού την περίοδο 1993-96. Το *Άννα Μην Κλαις* ήταν από τα τραγούδια που υπήρχαν στο άλμπουμ του *Τραγούδια Της Λευτεριάς* με στίχους διάφορων στιχουργών και ποιητών, όπως οι Φώντας Λάδης, Άλκης Αλκαίος, Μανώλης Αναγνωστάκης, Γιάννης Ρίτσος και ένα τραγούδι του Μπέρτολτ Μπρεχτ με τίτλο *Άννα Μην Κλαις*. Όλα σε ερμηνεία Μαρίας Δημητριάδη.

ΑΝΝΟΥΛΑ ΤΟΥ ΧΙΟΝΙΑ

Αντώνης Καλογιάννης (1984)

Μουσική: Μάριος Τόκας

Στίχοι: Σαράντης Αλιβιζάτος

Ο Αντώνης Καλογιάννης γεννήθηκε στην Καισαριανή στις 3 Αυγούστου του 1940 και στο τραγούδι τον συναντάμε το 1966 με τις εμφανίσεις του σε συναυλίες του Μίκη Θεοδωράκη. Η *Αννούλα Του Χιονιά* ήταν από το άλμπουμ του *Μικρά Ερωτικά* και ήταν από τις τελευταίες μεγάλες επιτυχίες του.

ΑΝΟΗΤΕΣ ΑΓΑΠΕΣ

Χάρης & Πάνος Κατσιμίχας,

Πυξ Λαξ (1994)

Μουσική-Στίχοι:

Χάρης & Πάνος Κατσιμίχας

Μία ξεχωριστή συνεργασία ήταν αυτή που έκαναν το 1994 οι αδελφοί Κατσιμίχας με το συγκρότημα των Πυξ Λαξ στο τραγούδι *Ανόητες Αγάπες*, που υπήρχε στο άλμπουμ των Πυξ Λαξ, *Για Τους*

Πρόγμιπες Της Δυτικής Όχθης. Αυτή ήταν μάλιστα μία από τις πρώτες αναφορές στην περιοχή της Δυτικής Αττικής, όπου μεγάλωσαν τα περισσότερα από τα μέλη του συγκροτήματος των Πυξ Λαξ.

ΑΝΟΙΞΕ ΓΙΑΤΙ ΔΕΝ ΑΝΤΕΧΩ

Σωτηρία Μπέλλου,

Στελλάκης Πετριναδάκης (1947)

Μουσική: Γιάννης Παπαϊωάννου

Στίχοι: Χ. Βασιλειάδης

Στις αρχές της δεκαετίας του '50, δύο ήταν τα μαγαζιά που συγκέντρωναν τον πολύ κόσμο που παρακολουθούσε το λαϊκό τραγούδι, το *Φαληρικό* και η *Τριάνα του Χειλά*. Και τα δύο προσπάθησαν σε μια περίοδο να κλείσουν τη Μαρίκα Νίνου που ήταν ιδιαίτερα δημοφιλής εκείνη την περίοδο. Μάλιστα πρότειναν και στη Σωτηρία Μπέλλου να εμφανισθεί μαζί της, κάτι που η Μπέλλου δεν ήθελε με τίποτα. Τελικά, συμφώνησαν να εμφανισθεί ο Τσιτσάνης με τη Νίνου στο *Φαληρικό* και η Μπέλλου με τον Παπαϊωάννου στην *Τριάνα*. Από αυτήν τη περίοδο είναι το *Άνοιξε, Άνοιξε ή Άνοιξε Γιατί Δεν Αντέχω*.

ΑΝΟΙΞΕ ΠΕΤΡΑ

Μαρινέλλα (1968)

Μουσική: Μίμης Πλέσσας

Στίχοι: Λεντέρης Παπαδόπουλος

Μια από τις μεγάλες επιτυχίες του Μίμη Πλέσσα, με τίτλο *Άνοιξε Πέτρα* ακούστηκε για πρώτη φορά στην ταινία του Γιάννη Δαλιανίδη *Γοργόνες Και Μάγκες* από τη Μαρινέλλα και στη συνέχεια έγινε ένα από τα πιο γνωστά τραγούδια της. Σόλο μπουζούκι παίζει ο Στέλιος Ζαφειρίου. Ήταν μια από τις πρώτες επιτυχίες της μεγάλης τραγουδίστριας μετά τον χωρισμό της από τον Στέλιο Καζαντζίδη.

ΑΝΟΙΞΕ ΤΟ ΠΑΡΑΘΥΡΟ

Αντώνης Καλογιάννης (1974)

Μουσική: Γιώργος Χατζηνάσιος

Στίχοι: Ερρίκος Θαλασσινός

Το *Ανοιξε Το Παράθυρο* ήταν μια από τις επιτυχίες του Περικλή Περράκη, αλλά ακούστηκε για πρώτη φορά από τον Αντώνη Καλογιάννη στην κινηματογραφική ταινία *Ένας Νομοταγής Πολίτης*. Στη συνέχεια ο Χατζηνάσιος θα γράψει μουσική για αρκετές πετυχημένες ταινίες όπως *Γλυκιά Συμμορία*, *Το Αγκίστρι*, *Ένα Γελαστό Απόγευμα* κ.ά.

ΑΝΤΕ ΝΑ ΠΕΡΑΣΕΙ Η ΜΕΡΑ

Στέλιος Καζαντζίδης (1974)

Μουσική-Στίχοι: Άκης Πάνου

Δεν ήταν πολλά τα τραγούδια του Άκη Πάνου που ερμήνευσε ο Στέλιος Καζαντζίδης, βασικά ήταν τα 6 τραγούδια που υπήρχαν στο άλμπουμ *Η Ζωή Μου Όλη*. Ήταν όμως τόσο μεγάλη και τόσο διαχρονική η απήχηση που είχαν ώστε δημιουργούν την εντύπωση ότι η συνεργασία τους κράτησε μια ολόκληρη ζωή. Το *Αντε Να Περάσει Η Μέρα* ήταν ένα από αυτά τα ξεχωριστά τραγούδια του άλμπουμ *Η Ζωή Μου Όλη*.

ΑΝΤΙΛΑΛΟΥΝ ΟΙ ΦΥΛΑΚΕΣ

Μάρκος Βαμβακάρης (1936)

Μουσική-Στίχοι: Μάρκος Βαμβακάρης

Το *Αντιλαλούν Οι Φυλακές* είναι από τα τραγούδια που διασκεύασε σχετικά πρόσφατα ο Γιώργος Νταλάρας στο άλμπουμ αφιέρωμα στον Μάρκο Βαμβακάρη και στο οποίο συμμετείχαν και τα παιδιά του μεγάλου συνθέτη, Δομίνικος και Στέλιος. Παλαιότερα το είχε τραγουδήσει και ο Γρηγόρης Μπιθικώτσης, που ήταν από τους μαθητές του Μάρκου και είχε επηρεασθεί ως συνθέτης αρκετά από αυτόν.

ΑΝΤΙΛΑΛΟΥΝΕ ΤΑ ΒΟΥΝΑ

Βασίλης Τσιτσάνης, Μαρίκα Νίνου,

Σταύρος Τζουανάκος (1951)

Μουσική-Στίχοι: Βασίλης Τσιτσάνης

Το 1936 ο Βασίλης Τσιτσάνης ήταν φοιτητής της Νομικής σχολής στην Αθήνα και παράλληλα δούλευε σε ταβέρνες για να συμπληρώνει τα έσοδα του. Σε μια από αυτές τις εμφανίσεις του γνώρισε τον Δημήτρη Πεردικιόπουλο και ήταν αυτός που τον σύστησε σε μια από τις μεγάλες δισκογραφικές εταιρίες της εποχής, έτσι ώστε το 1937 να ηχογραφήσει τα πρώτα του τραγούδια. Το *Αντιλαλούνε Τα Βουνά* ηχογραφήθηκε αρκετά αργότερα, το 1951, ενώ μια άλλη ερμηνεία ήταν αυτή που έκανε η Στέλλα Χασκίλ με τους Τάκη Μπίνη, Θανάση Ευγενικό.

ΑΝΤΙΟ

Μαρινέλλα, Κώστας Χατζής (1977)

Μουσική: Κώστας Χατζής

Στίχοι: Σώτια Τσώτου

Η Μαρινέλλα από μικρή ήθελε να κάνει καριέρα στο θέατρο και θαύμαζε ηθοποιούς σαν τη Μαίρη Αρώνη. Μάλιστα, για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα έκανε περιοδεία με κάποιο θίασο σ' όλη τη χώρα και επιστρέφοντας στη Θεσσαλονίκη εργάστηκε για μερικούς μήνες στο Στρατιωτικό Θέατρο της πόλης. Λίγο αργότερα θα αποφασίσει να γίνει τραγουδίστρια. Ο Κώστας Χατζής με το *Ρεσιτάλ* ήταν αυτός που τη βοήθησε να αλλάξει ρεπερτόριο και να περάσει στην τρίτη φάση της καριέρας της, μετά το καθαρό λαϊκό τραγούδι που ερμήνευε με τον Καζαντζίδη και τα τραγούδια για Ελληνικές ταινίες που τις χάρισαν μεγάλες επιτυχίες γύρω στα 1970. Το *Αντίο* ήταν από το άλμπουμ *Μαρινέλλα-Αθηναίοι*.

ΑΝΤΡΕΣ ΔΕΝ ΚΛΑΙΝΕ, ΟΙ

Μαρινέλλα (1968)

Μουσική: Γιώργος Κατσαρός

Στίχοι: Πυθαγόρας

Η Μαρινέλλα είναι μία από τις παράξενες περιπτώσεις καλλιτεχνών που ξεκίνησαν την καριέρα τους τραγουδώντας σε λαϊκά μαγαζιά στα οποία πήγαινε ο απλός κόσμος για να διασκεδάσει και στο τέλος της καριέρας της έγινε περιζήτητη σε χώρους όπως το Μέγαρο Μουσικής, κάτι που δεν θα κατάφερε και μάλλον δεν θα ήθελε ο Στέλιος Καζαντζίδης, ακόμα και αν ζούσε 100 χρόνια. *Οι Άντρες Δεν Κλαίνε* ήταν ένα από τα πιο γνωστά τραγούδια της συνεργασίας της με τον Κατσαρό και κυκλοφόρησε στην αρχή σε δίσκο 45 στροφών, ενώ στη συνέχεια, ένα χρόνο αργότερα, το 1969, η Μαρινέλλα το συμπεριέλαβε στο άλμπουμ της *Σταλιά, Σταλιά*.

ΑΝΤΩΝΗΣ Ο ΒΑΡΚΑΡΗΣ, Ο

Στελλάκης Περπινιάδης (1938)

Μουσική: Σπύρος Περιστέρης

Στίχοι: Π. Οικονόμου

Στιχουργικά ο *Αντώνης Ο Βαρκάρης* θα πρέπει να έχει την αφετηρία της εμπνευσής του σε ένα Ισπανόφωνο τραγούδι που ήταν μεγάλη επιτυχία λίγα χρόνια πριν από το τραγούδι του Σπύρου Περιστέρη. Αλλά από μουσικής πλευράς ήταν μία από τις πιο γνωστές μελωδικές στιγμές του λαϊκού μας τραγου-

διού και ένα τραγούδι που πολλά χρόνια αργότερα ερμήνευσε και ο γιος του Στελλάκης Περπινιάδης, Βαγγέλης, με επιτυχία.

ΑΠ' ΤΑ ΨΗΛΑ ΣΤΑ ΧΑΜΗΛΑ

Στέλιος Καζαντζίδης (1958)

Μουσική-Στίχοι: Απόστολος Καλδάρας

Τα περισσότερα από τα τραγούδια που διάλεγε να ερμηνεύσει ο Στέλιος Καζαντζίδης θα έλεγε κανείς ότι μπορούσαν άνετα να ταιριάζουν με πολλές πτυχές της ζωής του που άρχισε στις φτωχογειτονιές της Νέας Ιωνίας και πέρασε από διάφορες φάσεις μέχρι το τέλος της ζωής του. Η χαρισματική του φωνή, του έδωσε το δικαίωμα να συνεργάζεται με όλους τους μεγάλους μας συνθέτες, έτσι ήταν από τους λίγους που στην ίδια περίοδο ηχογραφούσε τραγούδια με τον Μίκη Θεοδωράκη, με τον Μάνο Χατζιδάκι, με τον Βασίλη Τσιτσάνη, αλλά και με τον μουσικό του αντίπαλο και συμπατριώτη του Τσιτσάνη, τον Απόστολο Καλδάρα, ο οποίος του έδωσε τραγούδια όπως το *Απ' Τα Ψηλά Στα Χαμηλά*.

ΑΠΑΓΩΓΗ, Η

Μαίρη Λίντα (1961)

Μουσική-Στίχοι: Μίκης Θεοδωράκης

Το 1961 ο Μίκης Θεοδωράκης λαμβάνει μέρος στο Φεστιβάλ Ελληνικού

ΑΡΛΕΤΑ

ΧΑΡΤΙΝΟ ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΑΚΙ

Μουσική: Μάνος Χατζιδάκις

Στίχοι: Νίκος Γκάτσος

Το τραγούδι από μόνο του δεν σου αφήνει περιθώριο να συμπληρώσεις τίποτα άλλο. Τα λέει όλα μέσα από τους ανεπανάληπτους στίχους του Νίκου Γκάτσου.

Τραγουδιού που διοργανώνει η ΕΡΤ και κερδίζει το πρώτο βραβείο με το τραγούδι του *Η Απαγωγή*, που ερμηνεύει μια από τις τακτικές ερμηνεύτριες των τραγουδιών του εκείνη την περίοδο, η Μαίρη Λίντα. Το τραγούδι το ενέταξε και στον κύκλο τραγουδιών του που ονόμασε *Αρχιπέλαγος*. Σόλο μπουζούκι παίζει ο τότε σύζυγος της Μαίρης Λίντα, Μανώλης Χιώτης. Αρκετά από τα τραγούδια που υπήρχαν στο *Αρχιπέλαγος*, ακούστηκαν επίσης στην επιθεώρηση *Ωπα-Ωπα*.

ΑΠΟ ΕΡΩΤΑ ΠΕΘΑΙΝΟΥΝ ΤΑ ΠΟΥΛΙΑ

Γιάννης Πουλόπουλος (1969)

Μουσική: Γιάννης Γλέζος

Ποίηση: Federico Garcia Lorca,

(μετάφραση Λευτέρης Παπαδόπουλος)

Ο Federico Garcia Lorca γεννήθηκε στις 5 Ιουνίου του 1898 στο Φουεντοβακέρως της επαρχίας της Γρανάδας στην Ισπανία. Η ποίηση και τα θεατρικά έργα του μιλάνε για τον έρωτα και τον θάνατο, τα τραγούδια του θρέφονται από την Ισπανική λαϊκή παράδοση και έχουν μεταφραστεί σε αρκετές χώρες του κόσμου. Ο Γιάννης Γλέζος είναι από τους συνθέτες που έχουν μελοποιήσει αρκετά από τα ποιήματα του Λόρκα. Και ο Γιάννης Πουλόπουλος έχει τραγουδήσει πολλά από αυτά όπως το *Από Έρωτα Πεθαίνουν Τα Πουλιά*, που υπάρχει στο άλμπουμ του Γλέζου με 12 τραγούδια του Federico Garcia Lorca.

ΑΠΟ ΣΕΝΑ ΑΡΧΙΖΟΥΝ ΟΛΑ

Τζένη Βάνου (1961)

Μουσική: Μίμης Πλέσσας

Στίχοι: Κώστας Πρετεντέρης

Η πρώτη συμμετοχή της Τζένης Βάνου σε δίσκο ήταν αυτή που έκανε ως δεύτερη φωνή στον Τώνη Μαρούδα στη δι-

κιά του έκδοση στο τραγούδι *Κάπου Υπάρχει Η Αγάπη Μου*. Από τα δικά της τραγούδια, το *Από Σένα Αρχίζουν Όλα* ήταν ένα από αυτά που ξεχώρισαν και την έκαναν μια από τις σημαντικότερες γυναικείες φωνές στο Ελληνικό ελαφρό τραγούδι της εποχής.

ΑΠΟΓΕΥΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ, Τ'

Τζίμης Μακούλης (1959)

Μουσική: Γεράσιμος Λαβράνος

Στίχοι: Κώστας Κοφινιώτης

Ο Τζίμης Μακούλης ήταν ένας από τους λίγους Έλληνες τραγουδιστές που κατάφεραν στο παρελθόν να κάνουν επιτυχία στο εξωτερικό. Ιδιαίτερα δημοφιλής στη Γερμανία, είχε και στη χώρα μας αρκετές επιτυχίες, κυρίως με τραγούδια του Γεράσιμου Λαβράνου, πού είναι και ο συνθέτης στο πιο γνωστό του τραγούδι, *Τ' Απόγευμα Της Κυριακής*.

ΑΠΟΚΛΕΙΕΤΑΙ

Τόλης Βοσκόπουλος (1970)

Μουσική: Γιώργος Κατσαρός

Στίχοι: Πυθαγόρας

Το μεγαλύτερο μέρος των επιτυχιών του Γιώργου Κατσαρού είναι γραμμένο σε στίχους του Πυθαγόρα με τον οποίο άρχισε να συνεργάζεται από τις αρχές της δεκαετίας του '60. Ο Πυθαγόρας έγραψε τους στίχους και για το *Αποκλείεται* του Τόλη Βοσκόπουλου, που ακούστηκε στην ταινία *Το Όνειρο Της Κυριακής*, σε σκηνοθεσία Οδυσσέα Κωστελέτσου και πρωταγωνιστές τους Τόλη Βοσκόπουλο, Νίκη Τριανταφυλλίδη και Βίλμα Κύρου.

ΑΠΟΚΛΗΡΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Στέλιος Καζαντζίδης (1958)

Μουσική: Στέλιος Καζαντζίδης

Στίχοι: Κώστας Βίρβος

Ένα από τα πιο χαρακτηριστικά τραγούδια που περιελάμβανε το ρεπερτόριο του Στέλιου Καζαντζίδη ήταν ο *Απόκληρος Της Κοινωνίας*. Ένα τραγούδι που συνοψίζει στους στίχους του το βασικό θέμα του μεγαλύτερου μέρους των τραγουδιών του Καζαντζίδη, που συνήθως αναφέρονταν σε καλούς και τίμους ανθρώπους που όμως δεν εύρισκαν από την κοινωνία την ανταπόκριση που άξιζαν.

ΑΠΟΝΗ ΖΩΗ

Γρηγόρης Μπιθικιώτης,

Ρία Κούρη (1963)

Μουσική: Σταύρος Ξαρχάκος

Στίχοι: Λευτέρης Παπαδόπουλος

Στην κινηματογραφική μεταφορά της παράστασης *Κόκκινα Φανάρια*, έπαιζαν οι Δέσπω Διαμαντίδου, Τζένη Καρέζη, Γιώργος Φούντας, Κατερίνα Χέλμη, Δημήτρης Παπαμιχαήλ κ.ά. Η *Απονη Ζωή* ήταν το τραγούδι της ταινίας που έγινε αμέσως επιτυχία και καθιέρωσε το συνθέτη. Κυκλοφόρησε σε δίσκο 45 στροφών τον Δεκέμβριο του 1963 έχοντας στη δεύτερη πλευρά του, τη *Φτωχολογιά*. Η μουσική της ταινίας μαζί με μερικά ακόμα νέα τραγούδια έγινε το πρώτο άλμπουμ στη δισκογραφία του συνθέτη. Μπουζούκι παίζει ο αξέχαστος Γιώργος Ζαμπέτας.

ΑΠΟΝΙΑ ΘΑ ΠΕΙ ΓΥΝΑΙΚΑ

Μπελίντα, Έλσα Λάμπο (1953)

Μουσική: Μιχάλης Σονγιούλ

Στίχοι: Γιώργος Ασημακόπουλος,

Βασίλης Σπυροπόπουλος,

Παναγιώτης Παπαδόουκας

Η Καίτη Μπελίντα γεννήθηκε στην Α-

θήνα την 1η Μαρτίου του 1923 και έκανε την πρώτη της εμφάνιση στο θέατρο το 1950. Το πραγματικό της όνομα ήταν Αικατερίνη Πολιτοπούλου και πέθανε στις 21 Σεπτεμβρίου του 1978. Η Έλσα Λάμπο έχει χρησιμοποιήσει στις ηχογραφήσεις της τα ψευδώνυμα (ονόματα) Μαργαρίτη και Ελένη Λαμπίρη. Ήταν από τις πιο πετυχημένες τραγουδίστριες της δεκαετίας του '50, συμμετέχοντας σε πολλές ερμηνείες γνωστών τραγουδιών. Το *Απονιά Θα Πει Γυναίκα* είχε ηχογραφηθεί παράλληλα και από το Τρίο Κιτάρα.

ΑΠΟΤΟΜΑ

Μαίρη Λίντα, Μανώλης Χιώτης (1958)

Μουσική-Στίχοι: Μανώλης Χιώτης

Το 1950 ο Μανώλης Χιώτης έκανε εμφανίσεις στο *Πιγκάλ* της Πατησίων που τότε ήταν νυκτερινό κέντρο. Εκεί γνώρισε τη Μαίρη Λίντα, που σε νεαρή ηλικία ήταν από τα κορίτσια που πούλαγαν λουλούδια στους θαμώνες του κέντρου. Αργότερα η Λίντα, που έγινε η δεύτερη σύζυγός του, θα ερμηνεύσει μερικές από τις μεγαλύτερες επιτυχίες του, όπως το *Απότομα*, που την ίδια περίοδο θα τραγουδήσει και η Δούκισσα.

ΑΠΟΨΕ ΑΝΤΑΜΩΣΑ ΤΟΝ ΧΑΡΟ

Γιάννης Πουλόπουλος (1970)

Μουσική: Μίμης Πλέσσας

Στίχοι: Λευτέρης Παπαδόπουλος

Οι Μίμης Πλέσσας και Λευτέρης Παπαδόπουλος ήταν από τους μόνιμους συνεργάτες του Γιάννη Πουλόπουλου στη δεκαετία του '60 και ο δημοφιλής τραγουδιστής ήταν από τις πρώτες επιλογές τους ως ερμηνευτής των τραγουδιών τους. Το *Απόψε Αντάμωσα Τον Χάρο* ήταν ένα από τα πολλά τραγούδια του Πουλόπουλου που άρχισαν την πορεία τους σαν δίσκοι 45 στροφών και

στη συνέχεια συμπεριλήφθηκαν σε κάποιο άλμπουμ, που στη συγκεκριμένη περίπτωση ήταν το *Πουλόπουλος 4*.

ΑΠΟΨΕ ΕΙΣΑΙ ΓΙΑ ΦΙΛΙ

Άννα Χρυσάφη, Πάνος Γαβαλάς,

Ν. Τουρκάκης (1953)

Μουσική-Στίχοι: Γιώργος Μητσάκης

Η Άννα Χρυσάφη είχε στενή συνεργασία με τον Γιώργο Μητσάκη που τη χρησιμοποίησε σε αρκετές πρώτες εκτελέσεις τραγουδιών του. Η Χρυσάφη είχε γεννηθεί στην Αθήνα στις 6 Δεκεμβρίου του 1921 και η συμμετοχή της σε πολλά από τα γνωστά τραγούδια των τελευταίων 60 ετών είναι πολύ μεγαλύτερη από τη φήμη της, που για κάποιο λόγο δεν πέρασε όσο άξιζε στους νεότερους. Ένα από τα πιο γνωστά τραγούδια του Μητσάκη που ερμήνευσε ήταν το *Απόψε Είσαι Για Φιλί*.

ΑΠΟΨΕ ΚΑΝΕΙΣ ΜΠΑΜ

Σωτηρία Μπέλλου,

Τάκης Μπίνης (1950)

Μουσική-Στίχοι: Βασίλης Τσιτσάνης

Τα περισσότερα από τα τραγούδια του Βασίλη Τσιτσάνη έρχονται κατά καιρούς στην επικαιρότητα με νεότερες ερμηνείες από σύγχρονους καλλιτέχνες. Τώρα έχουμε στην επικαιρότητα και τα τραμ που αναφέρονται στους στίχους του τραγουδιού και που για πολλά

χρόνια είχαν περάσει στις αναμνήσεις μας. Βέβαια τα τραμ για τα οποία τραγουδούσε η Σωτηρία Μπέλλου με τον Τάκη Μπίνη είχαν αρκετές διάφορες από τα σημερινά.

ΑΠΟΨΕ ΚΛΑΙΕΙ Ο ΟΥΡΑΝΟΣ

Γιάννης Πουλόπουλος (1968)

Μουσική: Μίμης Πλέσσας

Στίχοι: Βαγγέλης Γκούφας

Μια Κυρία Στα Μπουζούκια ήταν η ταινία του 1968 στην οποία έπαιζαν η Μαίρη Χρονοπούλου και η μόνη σχεδόν παρέα της από άλλες ταινίες, Ζωή Λάσκαρη, Μάρθα Καραγιάννη, Φαίδωνας Γεωργίτης και Κώστας Βουτσάς. Το σενάριο και η σκηνοθεσία ήταν του Γιάννη Δαλιανίδη. Από τα τραγούδια που ξεχώρισαν ήταν το *Απόψε Κλαίει Ο Ουρανός*, που ερμηνεύει ο Γιάννης Πουλόπουλος. Ο Βαγγέλης Γκούφας ήταν αυτός που είχε γράψει τις ιστορίες στις ραδιοφωνικές σειρές του τότε Ε.Ι.Ρ., *Πικρή Μικρή Μου Αγάπη* και *Οικογένεια Παπαδοπούλου*.

ΑΠΟΨΕ ΜΕΛΑΓΧΟΛΗΣΑ

Κώστας Μανιατάκης (1938)

Μουσική: Μιχάλης Σουγιούλ,

Γιάννης Κυπαρίσης

Στίχοι: Αλέκος Σακελλάριος,

Χρήστος Γιαννακόπουλος

Ένα από τα δύο καινούργια τραγούδια

ΠΟΠΗ ΑΣΤΕΡΙΑΔΗ

ΤΟ ΤΣΙΓΑΡΟ

Μουσική: Ευανθία Ρεμπούτσικα

Στίχοι: Ελένη Ζιώγα

Υπάρχουν βέβαια πολλά τραγούδια που θα μπορούσαν να διεκδικήσουν επάξια τον τίτλο του τραγουδιού που ξεχωρίζει. «Το Τσιγάρο» έχει την ιδιότητα να σου δημιουργεί το συναίσθημα ότι το χθες είναι ένα με το σήμερα.

που έγραψε ο Μιχάλης Σουγιούλ για τη θεατρική παράσταση *Φράουλα* στο θέατρο Σαμαρτζή ήταν το *Απόψε Μελαγχόλησα*, που στην παράσταση ερμήνευε ο Κώστας Μανιατάκης και αργότερα σε δίσκο ο Πάνος Βισβάρδης.

ΑΠΟΨΕ ΜΗΝ ΑΡΓΕΙΣ

Σταμάτης Κόκοτας (1968)

Μουσική: Δήμος Μούτσης

Στίχοι: Νίκος Γκάτσος

Αυτή που ενθάρρυνε τον Δήμο Μούτση στο να παρακολουθήσει μαθήματα βιολιού στο ωδείο ήταν η μητέρα του που στάθηκε δίπλα του συνέχεια στις μουσικές του αναζητήσεις και τον ενθάρρυνε στα πρώτα δύσκολα δισκογραφικά του βήματα. Η συνεργασία του αργότερα με όλα σχεδόν τα μεγάλα ονόματα του ελληνικού τραγουδιού και η ποιότητα των συνθέσεων του, του δίνει δικαιωματικά μια θέση δίπλα στους κορυφαίους Έλληνες δημιουργούς των τελευταίων 40 ετών. Το *Απόψε Μην Αργείς* ήταν μια από τις πολλές πετυχημένες συνεργασίες του με τον Σταμάτη Κόκοτα.

ΑΠΟΨΕ ΣΕ ΘΕΛΩ

Μαρινέλλα (1969)

Μουσική: Μίμης Πλέσσας

Στίχοι: Λευτέρης Παπαδόπουλος

Ο Μίμης Πλέσσας ήταν από τους πρώτους συνθέτες που στήριξαν και ενίσχυσαν την προσωπική καριέρα της Μαρινέλλας μετά τον καλλιτεχνικό χωρισμό της από τον Καζαντζίδη. Από τις μεγαλύτερες επιτυχίες της ήταν το *Απόψε Σε Θέλω*, ένα από τα πρώτα τραγούδια που ερμήνευσε μετά το *Άνοιξε Πέτρα*. Το πραγματικό όνομα της Μαρινέλλας είναι Κυριακή Παπαδοπούλου και έχει γεννηθεί στη Θεσσαλονίκη στις 20 Μαΐου του 1935. Αργότερα το τραγούδι συ-

μπεριληφθεί στο άλμπουμ *Όταν Σημάνει Εσπερινός*.

ΑΠΟΨΕ ΣΤΙΣ ΑΚΡΟΓΙΑΛΙΕΣ

Βασίλης Τσιτσάνης,

Χαρούλα Λαμπράκη (1968)

Μουσική-Στίχοι: Βασίλης Τσιτσάνης

Η Χαρούλα Λαμπράκη γεννήθηκε στις 5 Ιουνίου του 1947 στον Πύργο της Ηλείας και στο τραγούδι πρωτοεμφανίζεται το 1965. Η καριέρα της είχε δύο σημαντικές φάσεις. Στην πρώτη, τη δεκαετία του '60, συνόδευε για αρκετά χρόνια τον Βασίλη Τσιτσάνη και στη δεύτερη, τη δεκαετία του '70, έκανε προσωπική καριέρα. Όταν είχε έλθει στην Αθήνα το 1965 από το Κακόβατο της Ηλείας ο σκοπός της ήταν να σπουδάσει φιλολογία. Αλλά η γνωριμία της με τον συνθέτη Μπάμπη Μπακάλη την οδήγησε να κάνει πρώτα φωνητικά σε ένα τραγούδι του Βαγγέλη Πετρινιάδη και στη συνέχεια να αρχίσει να τραγουδάει τα δικά της τραγούδια. Το *Απόψε Στις Ακρογιαλιές* ήταν από τα πιο γνωστά τραγούδια της συνεργασίας της με τον μεγάλο συνθέτη.

ΑΠΟΨΕ ΦΙΛΑ ΜΕ

Στέλιος Καζαντζίδης (1955)

Μουσική: Μανώλης Χιώτης

Στίχοι: Χρήστος Κολοκοτρώνης

Ο Καζαντζίδης αναγνώριζε την καλλιτεχνική αξία του Μανώλη Χιώτη λέγοντας συχνά ότι ο Χιώτης ήταν αρκετά χρόνια μπροστά από τους υπόλοιπους συνθέτες της εποχής του, ο δε Χιώτης με τη σειρά του, του έγραψε μια σειρά από επιτυχίες πάντα σε στίχους του Χρήστου Κολοκοτρώνη, όπως το *Απόψε Φίλα Με* που τραγούδησε και ο Τώνης Μαρούδας.

ΑΠΡΙΑΗΣ

Γρηγόρης Μπιθικιώτης (1960)

Μουσική-Στίχοι: Μίκης Θεοδωράκης

Το Τραγούδι Τού Νεκρού Αδελφού ήταν μια λαϊκή όπερα που έγραψε στο Παρίσι ο Μίκης Θεοδωράκης στη μνήμη ενός φίλου του, που έπεσε θύμα του εμφυλίου πολέμου στη δεκαετία του '40. Ο *Απρίλης* ήταν ένα από τα πιο γνωστά τραγούδια αυτού του έργου που ως λαϊκή όπερα ανέβηκε στο θέατρο το 1962, αρχικά από το ελληνικό χοροδrama της Ραλλούς Μάνου και στη συνέχεια, στη λαϊκή του μορφή, από το Ελληνικό Λαϊκό Θέατρο του Μάνου Κατράκη.

ΑΡΑΜΠΙΑΣ ΠΕΡΝΑ (Η Σατράπισσα) Στέλιος Κηρομύτης, Σωτήρια Μπέλλου, Στελλάκης Πεορπινιάδης (1948)

Μουσική: Βασίλης Τσιτσάνης

Στίχοι: Κώστας Μάνεσης

Το χασάπικο *Αραμπάς Περνά* ακούγεται και σήμερα συχνά στα νυχτερινά λαϊκά κέντρα της χώρας μας στις ώρες του μεγάλου κεφιοῦ. Ένα χασάπικο από τα τέλη της δεκαετίας του '40 με τον Στέλιο Κηρομύτη, που ήταν από τους παλαιότερους ρεμπέτες στη χώρα μας, αφού είχε γεννηθεί το 1903 στον Πειραιά και άρχισε να τραγουδά από το 1926. Ο Κηρομύτης πέθανε στις 8 Μαρτίου του 1979.

ΑΡΑΜΠΙΑΣ ΠΕΡΝΑ

Μαρίζα Κωχ (1971)

Διασκευή: Μαρίζα Κωχ

Η Μαρίζα Κωχ γεννήθηκε στις 14 Μαρτίου του 1946 στην Αθήνα και μεγάλωσε στη Σαντορίνη. Τις μουσικές σπουδές της τις έκανε στο Λονδίνο και στην Αθήνα. Αρκετά από τα τραγούδια της ήταν διασκευές σε παραδοσιακές

συνθέσεις του τόπου μας και γενικά έκδηλο ήταν το ενδιαφέρον της για τη δημοτική μας μουσική παράδοση. Ένα από τα πιο γνωστά της τραγούδια ήταν το *Αραμπάς Περνά*, ένα παλιό παραδοσιακό τραγούδι από τη Μικρά Ασία.

ΑΡΑΜΠΙΑΤΖΗΣ, Ο

Μάρκος Βαμβακάρης (1934)

Μουσική-Στίχοι: Μάρκος Βαμβακάρης

Στα πρώτα του βήματα ο Μάρκος Βαμβακάρης ήταν μέλος της λεγόμενης Πειραιώτικης κομπανίας μαζί με τον Στράτο Παγιουμτζή, τον Γιώργο Μπάτη και τον Ανέστη Δελιά. Από τις πρώτες προσωπικές του επιτυχίες ήταν ο *Αραμπατζής*. Το τραγούδι ήταν αφιερωμένο στο ξεχασμένο επάγγελμα του αμαξά. Παίζουν οι Μάρκος Βαμβακάρης, Κώστας Σκαρβέλης, Γιώργος Μπάτης.

ΑΡΑΠΗΣ, Ο

Γιώργος Ζαμπέτας (1963)

Μουσική: Γιώργος Ζαμπέτας

Στίχοι: Χαράλαμπος Βασιλειάδης

Ο *Αράπης* είναι ίσως το τραγούδι του Γιώργου Ζαμπέτα που έρχεται αμέσως στο μυαλό μας μόλις σκεπτόμαστε τον μεγάλο μουσικό. Ήταν η πρώτη του μεγάλη επιτυχία και ηχογραφήθηκε με μια χορωδία που την αποτελούσαν οι Γρηγόρης Μπιθικιώτης, Ρία Κούρτη, Καίτη Γκρέυ, Μανώλης Αγγελόπουλος, Πόλυ Πάνου, Πάνος Γαβαλάς και Μαίρη Λίντα. Ήταν ίσως η πιο μεγάλη ομάδα γνωστών και σημαντικών τραγουδιστών που συμμετείχε ποτέ σε ένα ελληνικό τραγούδι.

ΑΡΓΑ ΕΙΝΑΙ ΠΙΑ ΑΡΓΑ

Στράτος Διονυσίου (1978)

Μουσική-Στίχοι: Απόστολος Καλδάρας

Ο Στράτος Διονυσίου ήταν από τους τραγουδιστές μας που είχαν έντονη επαφή με το ελληνικό στοιχείο στο εξωτερικό και έκανε συχνές εμφανίσεις σε Αμερική, Γερμανία και Αυστραλία. Η δύσκολη ζωή που πέρασε ως παιδί βοήθησε στο να ηγούν τα περισσότερα από τα τραγούδια του σαν αφήγηση της προσωπικής ιστορίας του. Ο Απόστολος Καλδάρας είχε κι αυτός συμμετοχή στην επιτυχία του Στράτου με τραγούδια όπως το *Αργά Είναι Πια Αργά*.

ΑΡΘΟΥΡΕ ΡΕΜΠΩ

Βασίλης Λέκκας (1988)

Μουσική: Μάνος Χατζιδάκις

Στίχοι: Νίκος Γκάτσος

Ο Βασίλης Λέκκας συνεργάστηκε για πρώτη φορά με τον Μάνο Χατζιδάκι στο άλμπουμ *Η Εποχή Της Μελισσάνθης*, στις αρχές της δεκαετίας του '80. Το 1981 παίρνει μέρος στους αγώνες στην Κέρκυρα που οργάνωσε ο Μάνος και ένα χρόνο αργότερα παίζει στην *Πορνογραφία*. Κάτω από τον τίτλο *Η Λαϊκή Αγορά* και με ενορχηστρωτή τον Νίκο Κυπουργό, ο Βασίλης Λέκκας τραγούδησε το *Αρθούρε Ρεμπώ*, έναν από τους ποιητές που έχουν επηρεάσει το έργο του Νίκου Γκάτσου.

ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΣΤΗΝ ΕΔΕΜ

Αφροδίτη Μάνου (1994)

Μουσική-Στίχοι: Αφροδίτη Μάνου

Η Αφροδίτη Μάνου κατάφερε να διατηρήσει μια σταθερή πορεία στο ελληνικό τραγούδι και παράλληλα να κάνει επιτυχίες χωρίς να προδώσει το καλλιτεχνικό της πιστεύω. Μαζί με την αδελφή της, τη Μαρία Δημητριάδη, κατάφεραν να ξεχωρίσουν σε μία σχετικά σπάνια για την ελληνική πραγματικότητα συγκυρία, τουλάχιστον για παιδιά μη επωνύμων. Το *Αριστερά Στην Εδέμ* ήταν ένα από τα τραγούδια που υπήρχαν στο άλμπουμ *Πού Πας Καραβάκι Με Τέτοιο Καιρό*.

ΑΡΚΟΥΔΙΑΡΗΣ, Ο

Βίκυ Μοσχολιού (1974)

Μουσική: Γιάννης Μαρκόπουλος

Στίχοι: Κώστας Βίβρος

Μια περιοχή της χώρας μας με τεράστια αρχαία και σύγχρονη ιστορία διάλεξε ο στιχουργός Κώστας Βίβρος για να επενδύσει τον κύκλο των τραγουδιών που είχε ετοιμάσει ο Γιάννης Μαρκόπουλος και, που λόγω των στίχων, ονομάστηκε *Θεσσαλικός Κύκλος*. Οι αναμνήσεις του Θεσσαλού στιχουργού, που είχε στο ενεργητικό του αρκετά σημαντικά λαϊκά τραγούδια πριν από τη συνεργασία του με τον Μαρκόπουλο, αποτέλεσαν το υλικό που βρή-

ΤΖΕΝΗ ΒΑΝΟΥ

ΧΑΡΤΙΝΟ ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΑΚΙ

Μουσική: Μάνος Χατζιδάκις

Στίχοι: Νίκος Γκάτσος

Είναι δύσκολο να αναφέρω μόνο ένα τραγούδι. Θα τολμήσω να ξεχωρίσω το «Χάρτινο Το Φεγγαράκι» του Μάνου Χατζιδάκι. Από τα τραγούδια που έχω ερμηνεύσει, ξεχωρίζω ένα τραγούδι του Μίμη Πλέσσα, το «Κράτα Με».

σκουμε σε τραγούδια όπως *Ο Αρκουδιάρης*, μια μορφή που τότε ήταν αρκετά οικεία στους συμπατριώτες μας σε όλη τη χώρα.

ΑΡΜΕΝΑΚΙ

Ειρήνη Κονιτοπούλου Λεγάκη (1966)

Μουσική-Στίχοι: Παραδοσιακό

Η Ειρήνη Κονιτοπούλου-Λεγάκη γεννήθηκε το 1931 στην Κεραμωτή Νάξου και είναι μέλος της γνωστής μουσικής οικογένειας που για χρόνια τα μέλη της μας ψυχαγωγούν με τις ερμηνείες τους στα νησιώτικα τραγούδια. Το *Αρμενάκι* είναι το πιο γνωστό ίσως νησιώτικο μας τραγούδι.

ΑΡΧΗΓΟΣ Ο

Αλέκα Αλιμπέρτη (1974)

Μουσική: Μάνος Λοΐζος

Στίχοι: Λευτέρης Παπαδόπουλος

Η Αλέκα Αλιμπέρτη δεν είχε μεγάλη δισκογραφική καριέρα, είχε όμως μεγάλη συμμετοχή σε δύο από τους σημαντικότερους δίσκους του Μανου Λοΐζου, το *Καλήμερα Ήλιε* και τα *Τραγούδια Του Δρόμου*, στα οποία τραγουδά τον *Αρχηγό* σε στίχους του Λευτέρη Παπαδόπουλου.

ΑΡΧΙΣΑΝ ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ

Νίκος Γούναρης (1953)

Μουσική: Μιχάλης Σουγιούλ

Στίχοι: Αλέκος Σακελλάριος,

Χρήστος Γιαννακόπουλος

Το *Άρχισαν Τα Όργανα* πρωτακούστηκε στην ταινία *Σάντα Τσικίτα* που ήταν σκηνοθετημένη από τον Αλέκο Σακελλάριο. Όπως συνηθίζει, ο ίδιος είχε γράψει το σενάριο και συμμετέχει και στη δημιουργία των στίχων. Εκτός από τον Γούναρη, το τραγούδι έγινε επιτυχία και με τον Τώνη Μαρούδα, ε-

νώ το ηχογράφησε και η Εύα Στυλ. Στις πιο πρόσφατες δεκαετίες το ηχογράφησαν μεταξύ άλλων η Άλκηστις Πρωτοψάλτη, η Γλυκερία και ο Μπάμπης Τσέρτος.

ΑΡΧΟΝΤΙΣΣΑ

Στράτος Παγιουμτζής,

Στελλάκης Πετρινάδης (1939)

Μουσική-Στίχοι: Βασίλης Τσιτσάνης

Η Αρχόντισσα είναι ένα από τα πιο χαρακτηριστικά τραγούδια του Βασίλη Τσιτσάνη και ένα από αυτά που τραγουδήθηκαν περισσότερο από διάφορους καλλιτέχνες, στις δεκαετίες που ακολούθησαν την πρώτη τους παρουσία. Ο Τσιτσάνης ήταν μόλις 23 ετών όταν έγραψε την *Αρχόντισσα*, ένα τραγούδι που άλλαξε εντελώς το λαϊκό μας τραγούδι και έχει επηρεάσει όλους τους μετέπειτα συνθέτες. Ηχογραφήθηκε στα τέλη του 1938 και κυκλοφόρησε τους πρώτους μήνες του 1939.

ΑΣ ΕΙΜΑΣΤΕ ΡΕΑΛΙΣΤΑΙ

Τόλης Βοσκόπουλος (1973)

Μουσική: Γιώργος Κατσαρός

Στίχοι: Ηλίας Ανιπερόπουλος

Ο Γιώργος Κατσαρός είναι από τους συνθέτες που είχαν στενή συνεργασία με τον Τόλη Βοσκόπουλο, για τον οποίο έγραψε αρκετές επιτυχίες. Το *Ας Είμαστε Ρεαλισταί* ήταν ένα από τα πιο πετυχημένα τραγούδια τους και υπήρχε στο άλμπουμ του 1973 που είχε τον ίδιο τίτλο.

ΑΣ ΕΙΝ' ΚΑΛΑ ΤΟ ΓΙΝΑΤΙ ΣΟΥ

Δημήτρης Χορν (1961)

Μουσική: Μάνος Χατζιδάκις

Στίχοι: Αλέκος Σακελλάριος

Άλλος ένας πολύ καλός φίλος του Μάνου Χατζιδάκι, ο Δημήτρης Χορν, ερ-

μηνεύει με ξεχωριστό τρόπο τραγούδια του μεγάλου συνθέτη στην ταινία του Αλέκου Σακελλαρίου *Αλλοίμονο Στους Νέους*. Την ίδια χρόνια ο συνθέτης θα γράφει μουσική και τραγούδια για άλλες πέντε κινηματογραφικές ταινίες περιορίζοντας κάπως τις δραστηριότητες του, αφού την προηγούμενη χρόνια είχε γράψει τη μουσική εννέα ταινιών, μεταξυ των οποίων και της βραβευμένης με Όσκαρ τραγουδιού *Ποτέ Την Κυριακή*.

ΑΣ ΕΙΧΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΜΟΥ **Στέλιος Καζαντζίδης (1959)**

Μουσική-Στίχοι: Στέλιος Καζαντζίδης

Η τελευταία δουλειά που έκανε ο Στέλιος Καζαντζίδης πριν κυκλοφορήσει το πρώτο του τραγούδι, που ήταν μια σύνθεση του Απόστολου Καλδάρα, ήταν εργάτης σε κάποιο από τα πολλά τότε υφαντουργεία της Αθήνας. Ο Καλδάρας, που τότε ήταν ήδη γνωστός συνθέτης, του έδωσε ένα τραγούδι του και τον βοήθησε να ξεκινήσει τη μεγάλη καριέρα του.

ΑΣ ΕΡΧΟΣΟΥΝ ΓΙΑ ΛΙΓΟ **Δανάη (1947)**

Μουσική: Μιχάλης Σουγιούλ
Στίχοι: Μίμης Τραϊφόρος

Το επώνυμο της Δανάης ήταν Στρατηγούλου και είχε γεννηθεί στην Αθήνα στις 8 Φεβρουαρίου του 1913. Είναι μητέρα της Λήδας, που έκανε καριέρα ως τραγουδίστρια, μέλος του ντουέτου Λήδα & Σπύρος, στα τέλη της δεκαετίας του '60 και αρχές της δεκαετίας του '70. Το *As Erchosoun Gia Ligo* ακούστηκε για πρώτη φορά από τον Τώνη Μαρούδα στο *Ιντεάλ*, αλλά η Δανάη το έκανε επιτυχία σε δίσκο.

ΑΣ ΚΑΝΟΥΜΕ ΑΠΟΨΕ ΜΙΑΝ ΑΡΧΗ **Άννα Βίση, Δώρος Γεωργιάδης (1977)** *Μουσική-Στίχοι: Δώρος Γεωργιάδης*

Έχουν ήδη συμπληρωθεί 30 χρόνια από την ημέρα που έγινε για πρώτη φορά γνωστή η Άννα Βίση, το 1973. Λίγο αργότερα θα λάβει κι αυτή με τη σειρά της μέρος στο φεστιβάλ της Γιουροβίζιον ερμηνεύοντας ένα τραγούδι του Δώρου Γεωργιάδη με τίτλο *As Kanoume Apofse Mian Archi*.

ΑΣ ΚΡΑΤΗΣΟΥΝ ΟΙ ΧΟΡΟΙ **Διονύσης Σαββόπουλος (1983)**

Μουσική-Στίχοι: Διονύσης Σαββόπουλος

Στην περίοδο που μεσολάβησε μεταξύ της *Ρεξέρβας* και του άλμπουμ *Τραπέζακια Έξω*, ο Διονύσης Σαββόπουλος έκανε συχνές επισκέψεις σε χώρους όπου κυριαρχούσε η λαϊκή μας μουσική. Από αυτούς τους χώρους προφανώς επηρεάστηκε και έγραψε το *As Kratēsoun Oi Choroi*, που είναι ένα από τα πιο κεφάλαια τραγούδια του. Στην ηχογράφιση παίζουν γνωστοί μουσικοί, όπως οι Θανάσης Πολυκανδριώτης, μπουζούκι, Παντελής Δεσποτιδής, βιολί, Βασίλης Σαλέας, κλαρίνο, ο Παναγιώτης Καλαντζόπουλος με τον Χρήστο Ζέρβα, κιθάρες, ο Βασίλης Παπαβασιλείου, μπάσο κ.ά.

ΑΣ ΜΗΝ ΞΗΜΕΡΩΝΟΜΟΥΝΑ **Πόλυ Πάνου (1961)**

Μουσική: Απόστολος Καλδάρας
Στίχοι: Νίκος Μουρκακός

Η Πόλυ Πάνου είναι η τραγουδίστρια που τα φωνητικά της έχουν επηρεάσει δύο άλλες, νεότερες γυναικείες λαϊκές φωνές, αυτή της Μοσχολιού και στη συνέχεια της Αλεξίου. Ο τρόπος ερμηνείας και των τριών έχει αρκετά κοινά σημεία που είναι εύκολο να εντοπι-

σθούν. Μία από τις μεγάλες επιτυχίες της Πόλυς Πάνου, που επί σειρά ετών ήταν από τις δημοφιλέστερες τραγουδίστριες της χώρας, ήταν το *Ας Μην Ξημερωνόμωνα*.

ΑΣ ΠΑΝ ΣΤΗΝ ΕΥΧΗ ΤΑ ΠΑΛΙΑ

Στέλιος Καζαντζίδης (1970)

Μουσική-Στίχοι: Απόστολος Καλδάρας

Το 1952 ο Απόστολος Καλδάρας παντρεύεται τη Λούλα Μαραβά με την οποία θα αποκτήσουν δύο παιδιά, τον Κώστα και τη Μαρία, που πέθανε το 1963 σε ηλικία 11 ετών. Αυτό το οδυνηρό γεγονός οδήγησε τον Καλδάρα στο να σταματήσει τις συναυλίες και εμφανίσεις του. Την ίδια χρόνια γνωρίζει τον Στέλιο Καζαντζίδη και γράφει γι' αυτόν το *Για Μπάνιο Πάω*, που θα πρέπει να ήταν το πρώτο τραγούδι που ηχογράφησε ο Στέλιος. Στα επόμενα χρόνια θα ακολουθήσουν πολλές επιτυχίες, όπως το *Ας Παν' Στην Ευχή Τα Παλιά*.

ΑΣ ΠΟΥΜΕ ΑΝ ΘΕΣ

Μιχάλης Βιολάρης (1970)

Μουσική: Γιώργος Κριμιζάκης

Στίχοι: Γιάννης Κακουλίδης

Το πραγματικό όνομα του Μιχάλη Βιολάρη είναι Μιχάλης Κυριάκου και γεννήθηκε στην Αγία Βαρθάρα της Λευ-

κωσίας στις 9 Ιανουαρίου του 1944. Στην Αθήνα ζει από το 1962 όταν ήλθε για να σπουδάσει στη Φιλοσοφική σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Τις μουσικές σπουδές του τις έκανε σε Αθήνα και Λάρισα. Ο Γιώργος Κριμιζάκης ήταν από τους βασικούς συνθέτες με τους οποίους συνεργάστηκε στη δεκαετία του '60.

ΑΣ' ΤΑ ΤΑ ΜΑΛΛΑΚΙΑ ΣΟΥ

Φώτης Πολυμέρης (1951)

Μουσική: Μιχάλης Σουγιούλ

Στίχοι: Αλέκος Σακελλάριος,

Χρήστος Γιαννακόπουλος

Ένας από τους δημοφιλέστερους τραγουδιστές μας στη δεκαετία του '50 ήταν ο Φώτης Πολυμέρης που εκπροσωπούσε το ελαφρό τραγούδι, το οποίο ειδικά σ' εκείνη τη δεκαετία είχε μια καλή παρουσία στη χώρα μας. Ο Πολυμέρης είχε γεννηθεί στην Κεφαλλονιά το 1920 και σε νεαρή ηλικία εμφανίσθηκε στον χώρο του τραγουδιού. Το *Ασ' Τα Τα Μαλλάκια Σου* ήταν από τα πιο πετυχημένα τραγούδια της δεκαετίας του '50 και ακούστηκε για πρώτη φορά στην ταινία του Σακελλάριου *Εκείνες Που Δεν Πρέπει Να Αγαπούν*, με τους Αλέκο Αλεξανδράκη, Σμαρούλα Γιούλη, Άννα Καλουτά και Λάμπρο Κωνσταντάρα.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΒΙΟΛΑΡΗΣ

ΕΠΕΙΔΗ Σ' ΑΓΑΠΩ

Μουσική: Γιάννης Σπανός

Στίχοι: Λεντέρης Παπαδόπουλος

Το τραγούδι που θεωρώ πολύ καλό, τόσο στο στίχο, όσο και στη μουσική είναι το «Επειδή Σ' Αγαπώ» του Γιάννη Σπανού σε στίχους Λεντέρη Παπαδόπουλου. Ο στίχος του, αν διαβαστεί μόνος του, χωρίς μουσική, στέκει απόλυτα σαν ένα τρυφερό ποίημα, με μια αβίαστα απίθανη ομοιοκαταληξία και με τη μουσική να σου δίνει την εντύπωση ότι δεν θα μπορούσε να ήταν καμία άλλη. Η μουσική του είναι απόλυτα δεμένη με τον στίχο.

ΑΣ΄ ΤΗΝ ΝΑ ΛΕΕΙ

Πυξ Λαξ (1993)

Μουσική-Στίχοι: Μάνος Ξυδούς

Ο Μάνος Ξυδούς είχε την πρώτη του επαφή με τη δισκογραφία στα μέσα της δεκαετίας τού '70 όταν εργάστηκε ως κλητήρας στα γραφεία της *EMI* στη Ριζούπολη. Δύο χρόνια αργότερα θα κάνει τον πωλητή της εταιρίας στην περιοχή της Κρήτης και στη συνέχεια θα ασχοληθεί με το διεθνές ρεπερτόριο της τότε *Κολούμπια*. Η πρώτη του δημιουργική επαφή με τη δισκογραφία, ήταν η συμπαράγωγή που έκανε με τον Θόδωρο Σαραντή στο άλμπουμ του Σιδηρόπουλου και του συγκροτήματος Σπυριδούλα *Φλου* το 1978. Δική του σύνθεση είναι το *Ασ' Την Να Λέει*, που ηχογράφησε το μετέπειτα συγκρότημά του, οι Πυξ Λαξ, με τον Βασίλη Καρρά.

ΑΣΕ ΜΕ ΑΣΕ ΜΕ

Σωτηρία Μπέλλου (1953)

Μουσική: Γιάννης Παπαϊωάννου

Στίχοι: Κώστας Μάνσης

Αρκετοί φίλοι του ελαφρού τραγουδιού επικρότησαν την απόφαση του Υφυπουργείου Τύπου και Τουρισμού να λογοκρίνει το στίχο των λαϊκών τραγουδιών την περίοδο λίγο πριν από τον πόλεμο του '40. Η ίδια κατάσταση, σε μικρότερη κλίμακα, συνεχίστηκε και μετά το τέλος του πολέμου. Ο Παπαϊωάννου και άλλοι μεγάλοι δημιουργοί κατάφεραν να επιζήσουν χάρις στην αγάπη του κόσμου που διατηρούσε τα τραγούδια τους στην επικαιρότητα. Το *Άσε με, Άσε Με* είναι από τα πιο τραγουδισμένα του Παπαϊωάννου.

ΑΣΕ ΜΕ ΝΑ Σ' ΑΓΑΠΑΩ

Λίτσα Διαμάντη (1977)

Μουσική: Σπύρος Παπαβασιλείου

Στίχοι: Μάρω Μπιζάνη

Μια από τις μεγάλες επιτυχίες της Λίτσας Διαμάντη στη δεκαετία του '70 ήταν η σύνθεση του Σπύρου Παπαβασιλείου *Άσε Με Να Σ' Αγαπάω*. Το ελληνικό κοινό, αφού πέρασε μια περίοδο έντονης πολιτικοποίησης μετά την πώση της χούντας το 1974, θέλησε λίγο αργότερα να έχει και την εναλλακτική άποψη του ποπ λαϊκού τραγουδιού, στο οποίο η Διαμάντη ήταν από τις πιο πετυχημένες εκείνη την περίοδο.

ΑΣΕ ΜΕ ΝΑ ΦΥΓΩ

Αλέκα Κανελλίδου (1974)

Μουσική: Γιώργος Μανίκας

Στίχοι: Νίκος Ελληναίος

Η Αλέκα Κανελλίδου γεννήθηκε στις 29 Ιανουαρίου του 1945 στην Αθήνα και άρχισε να τραγουδά το 1964, ερμηνεύοντας μια σύνθεση του Γιάννη Σπάρτακου. Έχει κυκλοφορήσει αρκετά άλμπουμ με δεκάδες τραγούδια, αλλά αυτό που σημάδεψε την καριέρα της, ήταν το *Άσε Με Να Φύγω*.

ΑΣΕ ΠΡΩΤΑ ΝΑ ΞΕΧΑΣΩ

Πόλυ Πάνου (1964)

Μουσική-Στίχοι: Απόστολος Καλδάρας

Το *Άσε Πρώτα Να Ξεχάσω* είναι κλασική περίπτωση τραγουδιού «συνέχειας», μια συνήθεια που συναντάμε συχνά σε αρκετά από τα αγγλόφωνα τραγούδια της δεκαετίας του '60. Πρόκειται για τραγούδια στα οποία οι συνθέτες τους «συνεχίζουν», κυρίως στιχογραφικά αλλά και μουσικά, τραγούδια που έγιναν επιτυχίες. Το *Άσε Πρώτα Να Ξεχάσω* ήταν συνέχεια στο *Ti Na Πρωτοξεχάσω*.

ΑΣΕ ΤΟΝ ΠΑΛΙΟΚΟΣΜΟ ΝΑ ΛΕΕΙ

Νίκος Γούναρης,

Άλκης Παγώνης (1938)

Μουσική: Μιχάλης Σουγιούλ

Στίχοι: Αλέκος Σακελλάριος

Βασιλιά του βαλς ονόμαζε η μουσικοκριτικός της εποχής Σοφία Σπανούδη τον Μιχάλη Σουγιούλ που από τα μέσα της δεκαετίας του '30 άρχισε να γνωρίζει συνεχείς επιτυχίες με μεγάλα ονόματα της εποχής όπως ο Νίκος Γούναρης με τον οποίο θα παραμείνει συνεργάτης σχεδόν μέχρι τον θάνατό του. Το *Άσε Τον Παλιόκοσμο Να Λέει* το τραγούδησε αργότερα και η Σοφία Βέμπο.

ΑΣΗΜΕΝΙΟΣ ΚΥΚΛΟΣ

Ορχηστρικό (1995)

Μουσική: Νίκος Γρηγοριάδης

Ο Νίκος Γρηγοριάδης γεννήθηκε στις 12 Δεκεμβρίου του 1959 στην Αθήνα και είναι καθηγητής μουσικής στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Ο *Ασημένιος Κύκλος* είναι ένα ορχηστρικό κομμάτι που υπήρχε στο πρώτο του άλμπουμ *Στη Μοναξιά Του Φάρου* και τα φωνητικά ανήκουν στη μετέπειτα σύζυγό του Κατερίνα Κυρμιζή.

ΑΣΙΚΙΚΟ ΠΟΥΛΑΚΙ

Βασίλης Λέκκας (1996)

Μουσική: Μίχης Θεοδωράκης

Στίχοι: Μιχάλης Γκανάς

Στον 21ο αιώνα η μουσική του Μίχη Θεοδωράκη είναι επίκαιρη σαν να βρισκόμαστε στις δεκαετίες του '60 και '70. Αν πάμε όμως πίσω στον χρόνο θα διαπιστώσουμε ότι ο συνθέτης δεν είχε ιδιαίτερα σημαντικό έργο στη δεκαετία του '80 και στις αρχές της δεκαετίας του '90. Ο δίσκος που ξανάφερε στα πράγματα τον συνθέτη ήταν το *Ασίκικο Πουλάκι*, που περιελάμβανε και το ομώνυμο τραγούδι σε στίχους του Μιχάλη Γκανά και ερμηνεία από τον Βασίλη Λέκκα. Ο Βασίλης Λέκκας είναι ένας από τους λίγους ερμηνευτές που έχουν τραγουδήσει σε δίσκους και των δύο μεγάλων μας συνθετών, Θεοδωράκη και Χατζιδάκι.

νυμο τραγούδι σε στίχους του Μιχάλη Γκανά και ερμηνεία από τον Βασίλη Λέκκα. Ο Βασίλης Λέκκας είναι ένας από τους λίγους ερμηνευτές που έχουν τραγουδήσει σε δίσκους και των δύο μεγάλων μας συνθετών, Θεοδωράκη και Χατζιδάκι.

ΑΣΜΑ ΑΣΜΑΤΩΝ

Μαρία Φαραντούρη (1966)

Μουσική: Μίχης Θεοδωράκης

Στίχοι: Ιάκωβος Καμπανέλλης

Το *Άσμα Ασμάτων* είναι ένα από τα τέσσερα τραγούδια που αποτελούν την *Μπαλάντα Του Ματχάουζεν*, η οποία βασίζεται σε καταστάσεις που περιγράφονται στο αυτοβιογραφικό βιβλίο του Ιάκωβου Καμπανέλλη *Ματχάουζεν*. Ο Καμπανέλλης ήταν κρατούμενος δύο ολόκληρα χρόνια, 1943-45, στο στρατόπεδο αυτό, που ήταν σε Αυστριακό έδαφος. Ο εφιαλτικός κόσμος ενός στρατοπέδου συγκέντρωσης, σε αντίθεση με ότι θα μπορούσε να φαντασθεί κανείς, δίνει τη δυνατότητα στους δημιουργούς του να φτιάξουν ένα ερωτικό τραγούδι, εμπνευσμένο από την καθημερινή ζωή των κρατουμένων σ' αυτό, τραγουδισμένο από τη Μαρία Φαραντούρη.

ΑΣΠΡΑ ΚΑΡΑΒΙΑ

Μιχάλης Βιολάρης,

Καίτη Χωματά (1967)

Μουσική: Γιάννης Σπανός

Στίχοι: Σ. Σκίπης

Όταν είσαι νέος τραγουδιστής και σου δίνει ένας συνθέτης να ερμηνεύσεις στην πρώτη σου συμμετοχή σε μεγάλο δίσκο τρία τραγούδια όπως τα *Τρεις Νέοι*, *Άσπρα Καράβια* και *Ήρθες Εφές* η μελλοντική σου επιτυχία είναι σχεδόν εξασφαλισμένη. Αυτά τα τρία τραγούδια έδωσε στον Μιχάλη Βιολάρη ο Γιάννης Σπανός από την *Α' Ανθολογία* και όλα

μεγάλες επιτυχίες. Το *Άσπρα Καράβια* το ερμήνευσε μαζί με την Καίτη Χωματά, που ήταν αυτή που τον πήρε αρχικά μαζί της στην Πλάκα όπου εμφανιζόταν στην μπουάτ *Παράγκα*.

ΑΣΠΡΑ, ΚΟΚΚΙΝΑ, ΚΙΤΡΙΝΑ, ΜΠΛΕ Βίνυ Μοσχολιού (1972)

Μουσική: Δήμος Μούτσης

Στίχοι: Γιάννης Λογοθέτης

Στη θεατρική παράσταση *50 Χρόνια Δάκρυα, 50 Χρόνια Γέλια* μαζί με αρκετά ακόμα τραγούδια, που είχε γράψει ο Μούτσης εκείνη την περίοδο και αργότερα συμπεριέλαβε στο άλμπουμ *Συνοικισμός Α'*, υπήρχε η πρώτη εκτέλεση του *Άσπρα, Κόκκινα, Κίτρινα, Μπλε*. Αργότερα, έγινε μια από τις μεγαλύτερες επιτυχίες της δεκαετίας του '70 για τη Βίνυ Μοσχολιού.

ΑΣΠΡΗ ΜΕΡΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΜΑΣ Γρηγόρης Μπιθικώτσης (1966)

Μουσική: Σταύρος Ξαρχάκος

Στίχοι: Νίκος Γκάτσος

Όπως όλοι οι μεγάλοι Έλληνες συνθέτες, έτσι και ο Σταύρος Ξαρχάκος οφείλει ένα μεγάλο μέρος της επιτυχίας του στην προβολή που έγινε στα τραγούδια του μέσα από την παρουσίαση τους σε πετυχημένες κινηματογραφικές ταινίες. Το *Άσπρη Μέρα Και Για Μας* ήταν η δεύτερη πετυχημένη σύνθεση του από την ταινία του Γιώργου Σκαλενάκη *Διπλοπενιές*, που είχε για πρωταγωνίστρια την Αλίκη Βουγιουκλάκη. Ο Γρηγόρης Μπιθικώτσης με τη σειρά του έχει ερμηνεύσει μεγάλες κινηματογραφικές επιτυχίες των Θεοδωράκη, Ξαρχάκου και Χατζιδάκι.

ΑΣΠΡΟ ΠΟΥΚΑΜΙΣΟ

Στέλιος Καζαντζίδης (1956)

Μουσική-Στίχοι: Βασίλης Τσιτσάνης

Μια από τις πρώτες μεγάλες επιτυχίες

ΚΩΣΤΑΣ ΒΙΜΒΟΣ

ΣΕ ΔΙΩΞΑΝΕ ΑΠ' ΤΗΝ ΚΟΚΚΙΝΙΑ

Μουσική: Βασίλης Τσιτσάνης

Στίχοι: Βασίλης Τσιτσάνης, Νίκος Μάθησης

Ο Βασίλης Τσιτσάνης είναι ο κορυφαίος δημιουργός που έχει περάσει από την χώρα μας και αυτός που έχει συντελέσει τα μέγιστα στη δημιουργία της σύγχρονης ελληνικής μουσικής, επηρεάζοντας όλους σχεδόν τους μετέπειτα συνθέτες.

Από τα εκατοντάδες ανεπανάληπτα τραγούδια που μας χάρισε στην πλούσια προσφορά του, ξεχωρίζω ένα παλιό από τα λεγόμενα μάγικα τραγούδια, που αναφέρεται στιχουργικά στα Ταμπούρια, τη Δραπετσώνα και την Κοκκινιά, συνοικίες που έχουν εμπνεύσει πολλούς στιχουργούς να γράψουν καταπληκτικά τραγούδια.

Το «Σε Διώξανε Απ' Την Κοκκινιά» ήταν από τα σχετικά παλιομοδίτικα τραγούδια του συνθέτη. Το τραγούδησαν ο Προδρόμος Τσαουσιάκης με την Ρένα Ντάλμα, αλλά υπάρχει και μια καλή ερμηνεία με τον Αστέμη (Ανέστης Δελιάς).

του Στέλιου Καζαντζίδη, ήταν το *Άσπρο Πουκάμισο* του Βασίλη Τσιτσάνη. Ήταν από τα τραγούδια που άρχιζαν να κτίζουν τον μύθο του μεγάλου μας τραγουδιστή που στη συνέχεια θα κυριαρχήσει στο Ελληνικό τραγούδι μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του '80. Το *Άσπρο Πουκάμισο* είναι ένα από τα καλύτερα ζεϊμπέκικα όλων των εποχών. Η ηχογράφιση έγινε την 1η Δεκεμβρίου του 1956 και παίζουν οι Στ. Χρυσίνης, κιθάρα, Ευαγ. Μαργαρώνη, ακορντεόν, Αν. Αθανασίου, μπαγλαμά και Γ. Σταματίου, μπουζούκι.

ΑΣΤΕΡΙ ΤΟΥ ΒΟΡΙΑ, Τ'

Λάκης Παππάς (1964)

Μουσική: Μάνος Χατζιδάκις

Στίχοι: Νίκος Γκάτσος

Για τη μουσική της ταινίας του Ηλία Καζάν *Αμέρικα, Αμέρικα*, που παίχθηκε το 1963, ο Μάνος Χατζιδάκις γράφει διαφορετική μουσική σε σχέση με το ύφος που είχε χρησιμοποιήσει για τις ανάγκες της ταινίας *Ποτέ Την Κυριακή*. Στην ταινία, με πρωταγωνιστή τον Στάθη Γιαλέλη, το τραγούδι *Τ' Αστéρι Του Βοριά* ερμηνεύεται από χορωδία. Λίγους μήνες αργότερα, θα το κυκλοφορήσει σε δίσκο ο Λάκης Παππάς με την άδεια του συνθέτη. Όπως και στο *Αγάπη Που Ίνιες Δίκοπο Μαχαίρι* ο Μάνος δανείστηκε κάποιες μουσικές φράσεις από τον *Τρελό Τσιγγάνο* του Τσιτσάνη και της Γεωργακοπούλου.

ΑΣΤΡΑ ΜΗ ΜΕ ΜΑΛΩΝΕΤΕ

Μανώλης Λιδάκης (1997)

Μουσική-Στίχοι: Ανδρέας Ροδινός

Ο Ανδρέας Ροδινός γεννήθηκε στο Ρέθυμνο το 1911 και πέθανε νέος, στην πόλη που γεννήθηκε, από φυματίωση στις 19 Φεβρουαρίου του 1934. Το *Άστρα Μη Με Μαλώνετε* είναι ένα τραγούδι που συνέστησε στον Μανώλη Λι-

δάκη ο αδελφός του Γιάννης. Αργότερα, αρκετοί άλλοι συνθέτες διεκδίκησαν την πατρότητα αυτού του τραγουδιού.

ΑΣΩΤΟΣ ΥΙΟΣ

Φατιμέ (1981)

Μουσική-Στίχοι: Νίκος Πορτοκάλογλου

Ο Νίκος Πορτοκάλογλου είναι ένας από τους πιο ταλαντούχους Έλληνες δημιουργούς και το ερμηνευτικό ύφος του έχει επηρεάσει αρκετά μεγάλα ονόματα που αργότερα τον συναγωνίστηκαν σε επιτυχία. Τα τραγούδια του χωρίζονται σε δύο μέρη, σ' αυτά που το θέμα τους είναι καθαρά ερωτικό και σ' αυτά που οι ανησυχίες και προβληματισμοί εκφράζονται με ένα ιδιαίτερο τρόπο που τον έκανε να ξεχωρίζει από τη γενιά του. Ο *Άσωτος Υιός* ήταν ένα από αυτά.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

Νίκος Παπάζογλου (1984)

Μουσική-Στίχοι: Νίκος Παπάζογλου

Ο *Αύγουστος* είναι ένα από τα πιο γνωστά τραγούδια του Νίκου Παπάζογλου και, σύμφωνα με τη μαρτυρία του, χρειάστηκαν μόνο 20 λεπτά για να το συνθέσει. Βέβαια το δούλεψε στο μυαλό του για μεγάλο χρονικό διάστημα, όπως άλλωστε συμβαίνει με τους περισσότερους δημιουργούς, που σε μία στιγμή έμπνευσης ολοκληρώνουν τη σκέψη τους.

ΑΥΡΙΟ ΠΑΛΙ

Γρηγόρης Μπιθικώτσης (1968)

Μουσική: Δήμος Μούτσης

Στίχοι: Νίκος Γκάτσος

Η πρώτη επαφή του Δήμου Μούτση με τη δισκογραφία, έγινε ως μουσικός σε ηχογραφήσεις του Μάνου Χατζιδάκι,

όπως η *Μυθολογία* και το *Αμέρικα, Αμέρικα*. Από σύμπτωση ο Μάνος ανακάλυψε τις συνθετικές δυνατότητες του Μούτση και τον συνέστησε στον Νίκο Γκάτσο, που του έγραψε στίχους για τα πρώτα του πετυχημένα τραγούδια, όπως το *Αύριο Πάλι*, που ερμήνευσε με ξεχωριστό τρόπο ο Γρηγόρης Μπιθικώτσης και αργότερα πολλοί ακόμα γνωστοί τραγουδιστές μας.

ΑΥΤΑ ΤΑ ΔΕΝΔΡΑ
Γρηγόρης Μπιθικώτσης (1966)
Μουσική: Μίκης Θεοδωράκης
Στίχοι: Γιάννης Ρίτσος

Σύμφωνα με τον συνθέτη Μίκη Θεοδωράκη, η *Ρωμοσύνη* γράφτηκε την ημέρα των Φώτων του 1966, μετά από μια μέρα κατά την οποία ο Μίκης δέχθηκε έντονο ξυλοδαρμό σε διαδηλώσεις που έγιναν στο Πασαλιμάνι, με θύματα τους Λαμπράκηδες που δέχθηκαν καταιγιδοστική επίθεση από την αστυνομία. Γυρίζοντας στο σπίτι του, βρήκε πάνω στο γραφείο του τους στίχους του Γιάννη Ρίτσου και τους μελοποίησε. Ο Γρηγόρης Μπιθικώτσης είναι ο ερμηνευτής και αυτού του έργου που περιέχει τραγούδια όπως το *Αυτά Τα Δένδρα*.

ΑΥΤΑ ΤΑ ΚΟΚΚΙΝΑ ΣΗΜΑΔΙΑ
Νίκος Ξυλούρης (1975)
Μουσική: Χρήστος Λεοντής
Στίχοι: Γιάννης Ρίτσος

Ο Νίκος Ξυλούρης, εκτός από τραγουδιστής που ερμήνευε με ξεχωριστό τρόπο τα τραγούδια της Κρητικής μουσικής παράδοσης, ήταν και ένας προικισμένος λυράρης. Από τα τέλη της δεκαετίας του '50 άρχισε να γίνεται γνωστός στην Κρήτη, αλλά στην υπόλοιπη Ελλάδα έγινε γνωστός χάρη στις ερμηνείες του στα τραγούδια του Γιάννη Μαρκόπουλου, του Σταύρου Ξαρχάκου και

του Χρήστου Λεοντή. Με τον Λεοντή συνεργάστηκε στα άλμπουμ *Παραστάσεις και Καπνισμένο Τσουκάλι*, στο οποίο υπάρχει και το τραγούδι *Αυτά Τα Κόκκινα Σημάδια*.

ΑΥΤΑ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΚΑΠΟΥ ΤΑ ΞΩ
ΞΑΝΑΔΕΙ
Τώνης Μαρούδας (1948)
Μουσική: Μιχάλης Σουγιούλ
Στίχοι: Αλέκος Σακελλάριος,
Χρήστος Γιαννακόπουλος

Το 1948 είναι μια καλή καλλιτεχνική χρονιά για τον Σουγιούλ αφού εκτός από τις επιτυχίες του στο τραγούδι, όπως το *Αυτά Τα Μάτια Κάπου Τα Ξω Ξαναδεί*, συμμετέχει μαζί με τους Σακελλάριο και Γιαννακόπουλο σε μια πετυχημένη θεατρική παράσταση στο θέατρο Μετροπόλιταν, όπου γράφει τη μουσική μαζί με τον Κώστα Γιαννίδη. Το όνομα της σατιρικής επιθεώρησης ήταν *Ανθρωποι... Ανθρωποι*, μια φράση δανεισμένη από την ταινία *Οι Γερμανοί Ξανάρχονται*, την οποία έλεγε ο Χρήστος Τσαγανέας.

ΑΥΤΑ ΤΑ ΧΕΡΙΑ
Μανώλης Μητσιάς,
Βούλα Γκίκα (1970)
Μουσική: Δήμος Μούτσης
Στίχοι: Λευτέρης Παπαδόπουλος

Ο Μανώλης Μητσιάς είναι από τους τραγουδιστές που έχει ερμηνεύσει πολλά από τα τραγούδια του Δήμου Μούτση. Άρχισε άλλωστε να γίνεται γνωστός με ένα άλλο τραγούδι του συνθέτη, μερικούς μήνες πριν από την ερμηνεία του στο *Αυτά Τα Χέρια*. Το *Αυτά Τα Χέρια* ήταν ένα από τα τέσσερα τραγούδια που έγραψε ο Μούτσης για την ταινία του Τάκη Βουγιουκλάκη *Ένα Αστείο Κορίτσι*, με πρωταγωνίστρια την Αλίκη Βουγιουκλάκη.

ΗΛΙΑΣ ΑΝΔΡΙΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗ

ΑΡΛΕΤΑ

ΑΝΤΩΝΗΣ ΒΑΡΑΣ

ANNA ΒΙΣΣΗ

PENA ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΥΤΗ Η ΝΥΧΤΑ ΜΕΝΕΙ
Στέλιος Καζαντζίδης (1960)

Μουσική-Στίχοι: Στέλιος Καζαντζίδης

Αν όντως ο Στέλιος Καζαντζίδης είναι ο συνθέτης του τραγουδιού *Αυτή Η Νύχτα Μένει*, αυτό θα πρέπει να είναι το καλύτερο τραγούδι του ως συνθέτης. Είναι δύσκολο ίσως να κατανοήσει κανείς την απήχηση που είχε αυτό το τραγούδι στην εποχή του, αν δεν ζούσε στην Ελλάδα εκείνη την περίοδο. Ανεξάρτητα από αυτό, το *Αυτή Η Νύχτα Μένει*, ακόμα και με τα σημερινά δεδομένα, είναι ένα εκπληκτικό λαϊκό τραγούδι.

ΑΥΤΗ ΠΟΥ ΠΕΡΝΑΕΙ
Φοίβος Δεληβοριάς (2003)

Μουσική-Στίχοι: Φοίβος Δεληβοριάς

Ο Φοίβος Δεληβοριάς γεννήθηκε στην Αθήνα στις 29 Σεπτεμβρίου 1973 και σε ηλικία μόλις 16 ετών συμμετείχε σε ένα από τα άλμπουμ που κυκλοφόρησε η εταιρία *Σείριος*, που ήταν υπό τη διεύθυνση του Μάνου Χατζιδάκι. Το *Αυτή Που Περνάει* είναι από το άλμπουμ του *Καθρέφτης*, που κυκλοφόρησε το 2003.

ΔΗΜΗΤΡΑ Μ. ΓΑΛΑΝΗ

ΧΑΡΤΙΝΟ ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΑΚΙ

Μουσική: Μάνος Χατζιδάκις

Στίχοι: Νίκος Γκάτσος

Μου είναι εξαιρετικά δύσκολο να καταφέρω να συμπεριλάβω αυτό που νιώθω για την ελληνική μουσική και το τραγούδι γενικότερα, σε έναν τίτλο, σε ένα σχόλιο.

Πώς να μην αναφερθώ σε έργα που έχουν καθορίσει στη κυριολεξία τον πολιτισμό μας, στον Μεγάλο Ερωτικό του Μάνου Χατζιδάκι, στην Αχάριστη του Τσιτσάνη, στο Άξιον Εστί του Οδυσσέα Ελύτη και του Μίκη Θεοδωράκη, στο Ρεμπέτικο του Νίκου Γκάτσου και του Σταύρου Ξαρχάκου ή στα Τραπεζάκια Έξω του Διονύση Σαββόπουλου. Μεγάλη η τέχνη του τραγουδιού για τη χώρα μας και θαυμαστά τα έργα της! Και όπως κάθε μεγάλη τέχνη έτσι κι αυτή, έχει υποστεί τα μύρια όσα στο πέρασμα του χρόνου, από ανάξια κατασκευάσματα που θελήσανε να σταθούν δίπλα της ή να συγκριθούν μ' αυτή στο πέρασμα των χρόνων. Ευτυχώς η μνήμη μας εξακολουθεί να είναι ζωντανή και να τα κρατάει αλώβητα και μοναδικά. Όταν λοιπόν η τέχνη κατορθώνει να γίνει φαινομενικά η πιο απλή φόρμα και παράλληλα να εμπεριέχει όλο τα μεγαλείο του παρελθόντος της ώστε να αγαπιέται από όλους ανεξαιρέτως χωρίς την παραμικρή παρεμβολή σκέψης, όταν δηλαδή παίρνουμε ένα απόλυτα καθαρό αίσθημα που μας αφήνει παραδομένους σε αυτό, τότε πιστεύω ότι βρισκόμαστε στη καρδιά αυτού που λέγεται Τέχνη του τραγουδιού.

Μια τέτοια στιγμή είναι για μένα το «Χάρτινο Το Φεγγαράκι» του Μ. Χατζιδάκι και του Νίκου Γκάτσου.

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΦΕΥΓΟΥΝ ΚΙ ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΜΕΝΟΥΝ

Γιάννης Πουλόπουλος (1969)

Μουσική: Γιώργος Ζαμπέτας

Στίχοι: Αλέκος Καγιαντάς

Το *Αυτοί Που Φεύγουν* ήταν ένα βιωματικό τραγούδι για τον Αλέκο Καγιαντά που πηγαίνοντας ως μετανάστης στη Γερμανία είχε ζήσει σκληρές χωρισμούς σε λιμάνια, αεροδρόμιο και σταθμούς τρένων. Παίρνοντας φράσεις κλειδιά, δημιουργούσε τους στίχους των τραγουδιών του, ξεκινώντας αρχικά ως ερασιτέχνης για να περνάει τον ελεύθερο χρόνο του, όταν δούλευε ως εργάτης στη Γερμανία. Ο Γιάννης Πουλόπουλος ήταν αυτός που έκανε επιτυχία με αυτό το τραγούδι του Γιώργου Ζαμπέτα.

ΑΥΤΟΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΟΝ ΚΑΛΟ

Νίκος Ξυλούρης (1972)

Μουσική: Σταύρος Ξαρχάκος

Στίχοι: Βασίλης Ανδρεόπουλος

Ο Σταύρος Ξαρχάκος, όπως και οι άλλοι δύο μεγάλοι μας συνθέτες, Θεοδωράκης και Χατζιδάκις, πέρασε αρκετά χρόνια στο εξωτερικό, κυρίως στις Ηνωμένες Πολιτείες, όπου θέλησε να διευρύνει τις μουσικές του γνώσεις παρακολουθώντας διάφορες σχολές μουσικής. Αυτές οι σπουδές άλλαξαν αρκετά τις μουσικές του κατευθύνσεις. Αυτό έγινε φανερό τη δεκαετία του '70, όπου αρκετά από τα έργα του ξέφευγαν από το ύφος που είχε στη δεκαετία του '60. Συχνά όμως ξαναγύριζε στους γνωστούς ήχους του με άλμπουμ όπως το *Διόνυσε Καλοκαίρι Μας*, από το οποίο ξεχώρισε το *Αυτόν Τον Κόσμο Τον Καλό*.

ΑΥΤΟΣ Ο ΑΛΛΟΣ

Νίκος Γούναρης (1954)

Μουσική: Νίκος Γούναρης

Στίχοι: Κώστας Κοφινιώτης

Ο Νίκος Γούναρης ήταν από τους πρώτους που όχι μόνο δεν πειραχτηκε που κάποιος άλλος του πήρε την αγαπημένη του, αλλά πήγε να τον βρει, σύμφωνα με τους στίχους του τραγουδιού του *Αυτός Ο Άλλος*, για να του δώσει συγχαρητήρια αφού τον απήλλαξε από την παρουσία της, βλέποντας έτσι από διαφορετική οπτική γωνία τις σχέσεις των δύο φύλων.

ΑΥΤΟΣ ΠΟΥ ΠΕΡΙΜΕΝΩ

Άννα Βίση (1979)

Μουσική: Σπύρος Βλασσόπουλος

Στίχοι: Δημήτρης Ιατροόπουλος

Πέντε τραγούδια του Σπύρου Βλασσόπουλου υπήρχαν στο άλμπουμ της Άννας Βίση που κυκλοφόρησε το 1979 με τον τίτλο *Κίτρινο Γαλάζιο*. Τα τρία από αυτά ήταν γραμμένα σε στίχους του Δημήτρη Ιατροόπουλου, που ήταν ο στιχουργός στη μεγάλη επιτυχία του δίσκου *Αυτός Που Περιμένω*.

ΑΦΗΣΕ ΜΕ ΜΟΝΟ

Πασχάλης Τερζής (1995)

Μουσική-Στίχοι: Φοίβος

Ο Πασχάλης Τερζής ανήκει στη σχολή των λαϊκών τραγουδιστών που δηλώνουν και είναι φανατικοί φίλοι της φωνής του Στέλιου Καζαντζίδα. Χρειάστηκε να περάσουν πολλά χρόνια πριν καταφέρει να γίνει γνωστός και αρκετά ακόμα για να πετύχει την πανελλήνια αναγνώρισή του. Αναγνώριση που ήλθε στα μέσα της δεκαετίας του '80 με τη μεταπήδησή του σε μεγάλη δισκογραφική εταιρία. Το *Άφησε Με Μόνο* είναι μια από τις μεγάλες επιτυχίες του και

γράφτηκε από τον «κλωνοποιημένο» Καρβέλα, Φοίβο.

ΑΦΙΛΟΤΙΜΗ

Στράτος Διονυσίου (1972)

Μουσική: Γιώργος Χατζηνάσιος

Στίχοι: Τάσος Οικονόμου

Η *Αφιλότιμη* του Στράτου Διονυσίου ήταν η πρώτη μεγάλη επιτυχία για τον Γιώργο Χατζηνάσιο, που είχε γεννηθεί στη Θεσσαλονίκη και εκεί γνώρισε τον Στράτο Διονυσίου, ο οποίος ξεχώρισε αμέσως το ταλέντο του και του ζήτησε τραγούδια, με συνέπεια ο συνθέτης να τον χρησιμοποιήσει στο άλμπουμ του 5.4.3. Το άλμπουμ κυκλοφόρησε το 1972 και, εκτός του Διονυσίου, συμμετείχαν η Δήμητρα Γαλάνη και ο Σταμάτης Κόκοτας.

ΑΦΟΥ ΤΟ ΘΕΣ

Μαίρη Λίντα (1958)

Μουσική-Στίχοι: Μανώλης Χιώτης

Τραγούδια όπως το *Αφού Το Θεσ* ήταν αυτά που έδωσαν στον Μανώλη Χιώτη τον τίτλο του αριστοκράτη του μπουζουκιού, αφού ξεχώριζαν με τον ήχο τους από τα άλλα λαϊκά τραγούδια της εποχής. Ο ίδιος ο Χιώτης παραδεχόταν ως μεγάλους τους Τσιτσάνη, Παπαϊωάννου και Μητσάκη, από τους οποίους είχε επηρεασθεί σε κάποιο βαθμό. Ειδικά δε από τον Γιώργο Μητσάκη με τον οποίο ο ήχος του έχει αρκετές συγγένειες. Το *Αφού Το Θεσ* ήταν ένα από τα πολλά τραγούδια του που ξεχώρισαν στα τέλη της δεκαετίας του '50. Τη Μαίρη Λίντα συνοδεύει ο Πάνος Γαβαλάς.

ΑΧ ΑΓΑΠΗ

Γιάννης Πάριος (1979)

Μουσική: Αντώνης Βαρδής

Στίχοι: Πυθαγόρας

Η αγάπη είναι η λέξη που πολύ σπάνια

θα λείπει από κάποιο τραγούδι του Γιάννη Πάριου, γι' αυτό δεν είναι τυχαίο το ότι έχει χαρακτηριστεί ως ένας από τους πιο ερωτικούς τραγουδιστές. Το *Αχ Αγάπη* υπήρχε στο άλμπουμ του 1979 *Θα Με Θυμηθείς*.

ΑΧ ΑΣ ΜΠΟΡΟΥΣΑ

Γιώτα Λύδια (1964)

Μουσική: Στράτος Ατταλίδης

Στίχοι: Φ. Κοινούσης

Όταν η Γιώτα Λύδια άκουσε για πρώτη φορά τη φωνή της από το ντέμο που έκανε στο στούντιο, αναρωτήθηκε για το ποια ήταν η φωνή που άκουγε, λέγοντας χαρακτηριστικά «ποια είναι αυτή, η Καίτη Γκρέυ;». Μετά από πολλές διαβουλεύσεις αποφάσισαν να της δώσουν το καλλιτεχνικό όνομα Λίδου, κόβοντας τις πρώτες συλλαβές από το επώνυμό της και στη συνέχεια με την προτροπή του Στέλιου Χρυσίνη το έκαναν Λύδια, που ήταν, όπως έλεγε ο Χρυσίνης, το όνομα μιας Γαλλίδας θεάς. Το *Αχ Ας Μπορούσα* είναι ένα από τα πολλά καλά δείγματα των φωνητικών δυνατοτήτων της μεγάλης τραγουδίστριας.

ΑΧ ΚΑΙ ΝΑ 'ΜΟΥΝΑ

ΤΟ ΠΑΛΛΗΚΑΡΙ

Γιώργος Νταλάρας (1973)

Μουσική: Απόστολος Καλδάρας

Στίχοι: Λεντέρης Παπαδόπουλος

Ο *Βυζαντινός Εσπερινός* ήταν ουσιαστικά ο τελευταίος πετυχημένος μεγάλος δίσκος του Απόστολου Καλδάρου, παρ'όλο που ακολούθησε και το άλμπουμ *Τελευταία Νύχτα*, στο οποίο υπήρχε το τραγούδι *Γιε Μου*, που έγινε μεγάλη επιτυχία. Από πλευράς Γιώργου Νταλάρα, το τραγούδι που ξεχώρισε από το άλμπουμ ήταν το *Αχ Και Να 'Μουνα Το Παλληκάρι*.

ΑΧ ΚΟΡΙΤΣΙ ΜΟΥ

Γιάννης Πλούταρχος (2001)

Μουσική: Αλέξης Μπουρής

Στίχοι: Κοσμάς Κιφοκέρης

Ο Γιάννης Πλούταρχος γεννήθηκε στη Λειβαδιά στις 18 Δεκεμβρίου του 1970 και ήλθε στην Αθήνα το 1985, όπου και άρχισε να τραγουδά από το 1989, με το πραγματικό του όνομα που ήταν Γιάννης Κακοσέος. Η επιτυχία ήρθε στα τέλη της δεκαετίας του '90 παράλληλα με την αλλαγή του ονόματός του. Το *Αχ Κορίτσι Μου* είναι η μεγαλύτερη επιτυχία του.

ΑΧ Ο ΜΠΑΓΛΑΜΑΣ

Γιώργος Νταλάρας (1971)

Μουσική: Απόστολος Καλδάρας

Στίχοι: Λευτέρης Παπαδόπουλος

Ο Μπαγλαμάς έχει κυρίαρχη θέση στις ηχογραφήσεις του Απόστολου Καλδάρου, αφού αναφέρεται στον τίτλο τουλάχιστον τριών από τις μεγάλες επιτυχίες

που έγραψε στη μακρόχρονη καριέρα του. Στην πιο πρόσφατη ενασχόλησή του με το όργανο αυτό την ευθύνη έχει βέβαια ο στιχουργός Λευτέρης Παπαδόπουλος, που συνεργάστηκε μαζί του για το *Αχ Ο Μπαγλαμάς*, που έγραψαν για τον Γιώργο Νταλάρα.

ΑΧ! ΑΣ ΕΒΡΙΣΚΑ ΤΑ ΛΟΓΙΑ

Αντώνης Καλογιάννης,

Πετρού Σαλπέα (1973)

Μουσική: Μίμης Πλέσσας

Στίχοι: Δημήτρης Χριστοδούλου

Όταν κυκλοφόρησε για πρώτη φορά το άλμπουμ των Μίμη Πλέσσα και Δημήτρη Χριστοδούλου *Για Μια Σταγόνα Αλάτι* δεν είχε την εμπορική αποδοχή που θα περίμενε κάποιος σε σχέση με τη μεγάλη απήχηση που είχε στη συνείδηση του κόσμου και στο ραδιόφωνο. Το άλμπουμ βέβαια θα γνωρίσει τελικά και την εμπορική επιτυχία, όμως με έναν πολύ αργό ρυθμό πωλήσεων. Τρα-

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΓΕΡΜΑΝΟΣ

ΓΙΑ ΝΑ ΣΕ ΚΑΝΩ ΑΝΘΡΩΠΟ

Μουσική-Στίχοι: Βασίλης Τσιτσάνης

Τα τραγούδια γεννιούνται από άλλα τραγούδια, όπως οι άνθρωποι, κι αυτά με τη σειρά τους γεννούν καινούργια και πάει λέγοντας...

Η δική μου τρελά λοιπόν, με προκαλεί και με ερεθίζει να τ'

αφομοιώσω σαν ακροατής και μουσικός, δεν είναι η οποία ερμηνεία του, αλλά αυτό το ίδιο το τραγούδι, ο ρυθμός του, η μελωδική και αρμονική δομή του και το περιεχόμενο του φυσικά.

Επειδή ο ακροατής-μουσικός είναι κυρίως μαθητής, είναι επόμενο να εστιάζω στη δουλειά των παλαιότερων μαστόρων με πρώτο ίσως και καλύτερο τον Τσιτσάνη. Διαλέγω δύο δικά του, το «Σακαφλιά» και το «Για Να Σε Κάνω Άνθρωπο».

Το πρώτο σαν ένα δείγμα «επικού άσματος» και το δεύτερο, ανάλογα, σα «λυρικό», δεδομένου του μουσικού και ποιητικού του χαρακτήρα.

Λόγω ιδιουσάτασης προτιμώ το δεύτερο. Δε μας παίρνει ο χώρος για μια λεπτομερή ανάλυση. Εν κατακλείδι, ένα τραγούδι οφείλει -με μαγικό τρόπο- να περιέχει όλη τη μουσική και το «Για Να Σε Κάνω Άνθρωπο» τα καταφέρνει.

γούδια σαν το *Αχ! Ας Έβρισκα Τα Λόγια* για πολλά χρόνια συνεχίζουν να αρέσουν και να συγκινούν τους φίλους του καλού Ελληνικού τραγουδιού.

ΑΧ! ΕΛΛΑΔΑ Σ' ΑΓΑΠΩ

Νίκος Παπάζογλου (1991)

Μουσική: Βάσω Αλλαγιάννη

Στίχοι: Μανώλης Ρασούλης

Ο Μανώλης Ρασούλης εκτός από στιχουργός είναι και ένας ταλαντούχος συγγραφέας με έργο που απευθύνεται κυρίως σε ειδικό κοινό μέσω της έκδοσης βιβλίων αλλά και του περιοδικού που επιμελείτο ο ίδιος και είχε τίτλο το *Αυγό*. Παράλληλα, οι ερμηνευτικές του ικανότητες είχαν κάνει τον φίλο του Μάνο Λοΐζο να του προτείνει να γίνει τραγουδιστής. Από τα δικά του τραγούδια, που ερμήνευσε ο ίδιος με την αδελφή του Ανθή Κουφουδάκη το 1984, ήταν το *Αχ! Ελλάδα Σ' Αγαπώ*, το οποίο αργότερα τραγούδησε και ο Νίκος Παπάζογλου στη συναυλία που έδωσε στον Λυκαβηττό. Η αρχική μελωδία ήταν διαφορετική από αυτήν που τραγούδησε σε δίσκο ο Ρασούλης, αλλά οι προσωπικές διαφορές που είχε τότε ο στιχουργός με την Αλλαγιάννη, τον ανάγκασαν να αλλάξει τη μουσική της Αλαγιάννη και να βάλει τη δικιά του. Με αυτήν τη νέα μορφή το ακούσαμε στο άλμπουμ *Ναι Στο Ναι Και Ναι Στο Όχι*. Αργότερα, στην ερμηνεία του Παπάζογλου άλλαξε και μέρος των στίχων.

ΑΧ, ΒΡΕ ΠΑΛΙΟΜΙΣΟΦΟΡΙΑ

Βασίλης Αυλωνίτης (1957)

Μουσική: Μάνος Χατζιδάκις

Στίχοι: Αλέκος Σακελλάριος

Το *Λατέρνα, Φτώχεια Και Γαργάλλο* που παίχθηκε το 1957, ήταν η συνέχεια της πετυχημένης ταινίας του 1955, *Λατέρνα, Φτώχεια Και Φιλότιμο*. Οι δύο

ταινίες γυρίστηκαν από την Φίνος Φιλμ σε σενάριο του Αλέκου Σακελλάριου και είχαν για πρωταγωνιστές τους Βασίλη Αυλωνίτη, Τζένη Καρέζη, Μίμη Φωτόπουλο και Αλέκο Αλεξανδράκη. Το *Αχ, Βρε Παλιομισοφορία* ερμηνεύει ο Βασίλης Αυλωνίτης.

ΑΧ, ΧΕΛΙΔΟΝΙ ΜΟΥ

Γιώργος Νταλάρας (1971)

Μουσική: Μάνος Λοΐζος

Στίχοι: Λευτέρης Παπαδόπουλος

Γιος του ρεμπέτη Λουκά Νταράλα, ο Γιώργος Νταλάρας που παραποίησε το όνομά του για καλλιτεχνικούς λόγους, γεννήθηκε στην Αθήνα στις 29 Σεπτεμβρίου του 1949 και εμφανίζεται για πρώτη φορά στη δισκογραφία το 1967. Το *Αχ, Χελιδόνι Μου* ήταν ένα από τα τραγούδια που αρχικά κυκλοφόρησαν σε δίσκο 45 στροφών και στη συνέχεια συμπεριλήφθηκαν στον τρίτο του προσωπικό δίσκο με τίτλο *Ο Μέτοικος*.

ΑΧΑΡΙΣΤΗ

Ιωάννα Γεωργακοπούλου,

Στελλάκης Περπινιάδης,

Βασίλης Τσιτσάνης (1946)

Μουσική-Στίχοι: Βασίλης Τσιτσάνης

Η *Αχάριστη* ήταν ένα χασάπικο στο οποίο συναντάει κανείς αρκετές ηχητικές ομοιότητες με την *Αρχόντισσα*, αλλά το θέμα των στίχων του έδωσε στο τραγούδι μια αυτονομία που του επέτρεψε να γίνει διαχρονικό και να γνωρίσει δεκάδες διαφορετικές ερμηνείες στα επόμενα χρόνια. Είναι χαρακτηριστικό το ότι ο Τσιτσάνης συμμετέχει παίζοντας και συχνά μάλιστα τραγουδώντας σε όλες σχεδόν τις ηχογραφήσεις των τραγουδιών του. Στην *Αχάριστη* τραγουδά με τη χαρακτηριστική φωνή του, μαζί με την Ιωάννα Γεωργακοπούλου και τον Στελλάκη Περπινιάδη.